

NOVI TEHNO MERCATORJEVIH prodajalnih

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

V uredništvu že pripravljamo novoletno številko Novega tednika. Ta bo obsejnejša in priložili ji bomo koledar, ki smo ga natisnili skupaj za naše bralce in kupce v TEHNO-MERCATORJEVIH prodajalnih. Prav vam bo prišel v stanovanju, ko boste čez devet dni pričeli odštevati dneve in tedne od leta v katerega stopamo. Koledarje pa boste dobili tudi v vseh prodajalnih Tehnomercatorja, le ne pozabite reči zanj.

V prejšnji številki smo na 10. strani objavili izpod peresa Franja Fijavža zapis ob sedemdesetletnici revolucionarja in španskega borca IVANA KREFTA. Pa nam jo je tiskarski škrat hudo zagodel, saj je v naslovu svojevoljno preimenoval KREFTA v Kretta. Zaradi tega nedopustnega preimenovanja se opravičujemo tako jubilarju kot piscu. Bralcem, ki so škrtata tudi že sami odkrili, pa se zahvaljujemo za pozorno branje časnika.

VAS UREDNIK

Ob letošnjem prazniku dnevu JLA so Celjani dobili visoko priznanje za dosežke pri podružbljanju vseh splošne obrambne pripravljenosti in to veliko plaketo zveznega sekretarja za narodno obrambo. Celjani smo letos edini v Sloveniji, ki smo dobili tako pomembno priznanje, ki ga je predsedniku skupščine občine Celje Jožetu Maroltu na svečani proslavi v dvorani Narodnega doma izročil namestnik poveljnika ljubljanskega vojnega območja generalpodpolkovnik Milan Daljevič. Priznanje pa je velika obveznost za še boljše delo na tem pomembnem področju v prihodnjem obdobju, ko nas vse skupaj čakajo še mnoge zahtevne naloge.

Foto: DRAGO MEDVED

DUŠITVE Z GRADIVOM

PRETEŽKE SEJE

15 UR BRANJA GRADIVA ZA SEJO

Člani izvršnega odbora Skupnosti slovenskih občin so se zanesljivo »razveselili« prejšnji teden, ko so za 16. sejo, ki bo danes v Mariboru, prejeli gradivo težko skorajda 2 kg (tehtnica je pokazala 191 dkg). Po predlogu dnevnega reda bodo na seji obravnavali več pomembnih vprašanj, med njimi delovni program skupnosti za prihodnje leto in problematiko komunalnih samoupravnih skupnosti. Ta primer, ki smo ga izbrali po naključju, podkrepljuje vzroke za pogosta negotovanja delegatov, da jih sklicatelji sej zasujejo s preobsežnimi gradivi. Gradivu se sicer ne morejo odreči, vendar se pogosto sprašujejo, kje jemati čas, da bodo vse to lahko prebrali.

Nek delegat mi je na to temo dejal: »Zdaj si pač pomagaj tako, da preberem v glavnem le naslove, v vsebino pa globlje posežem le o stvareh, ki me osebno zanimajo«. Bržčas zna biti v tem ključ ugotovitve, da mnogi

delegati prihajajo na seje ne pripravljeni, včasih celo s neprerezanimi stranmi tiskalnega gradiva.

Ob tem se seveda moramo vprašati kaj storiti. Recimo v takem primeru ko je dnevni red »pokrepljen« s 345 tipkanimi stranmi, ki ob normalnem branju terjajo 15 ur »bralnih vaju«. Odpre se cela vrsta možnosti. Precej bi dosegli že z opredelitvijo na zakonodajno vsebino in izvršilno, kar bi terjalo razmejitev pristojnosti, napore bi morali vložiti v negovanje »telegrafskega stila«, odstopiti bi morali od prakse, da v obrazložitvah predpisov praviloma le ponavljamo določbe predpisa namesto, da utemeljimo, na kratko cilje, namen in materialne učinke prepisa. In seveda še kaj drugega.

Nekaj bo potrebno ukreniti, kajti odločanje na pamet, brez poznavanja stvari, kajpada ni priporočljivo.

BOJAN VOLJK

ŽALEC

O GOSTINSTVU

GOSTINSKE STORITVE

V žalski občini je kar 68 zasebnih gostinskih obratov, kar uvršča občino na tretje mesto v republiki. Zaj pa že nekaj let ugotavljajo, da kakovost gostinskih storitev daleč zaostaja za številom obratov. Prevladuje predvsem ponudba pijač, medtem ko je skrb za dobro hrano, počutje in razvedrilo gostov močno zapostavljena.

To stanje želijo v občini spremeniti. V pripravi je že odredba o ocenjevanju kakovosti gostinskih storitev. Po tej odredbi naj bi s točkami ocenili vsak gostinski obrat v občini in sicer na osnovi meril kot so: urejenost okolja in zunanji izgled objekta, opremljenost in urejenost, obseg in kakovost gostinskih storitev ter pijač in skrb za dobro počutje in razvedrilo gostov. V teh merilih upoštevajo praktično vse pomembne elemente gostinskih storitev od čistote in izgleda do načina strežbe ter kakovosti in raznovrstnosti jedil in pijač. Predvidene pa so tudi odbitne točke, ki jih dobi gostinski obrat, če je bil v tekočem letu izrečen proti njemu kakšen ukrep.

Na osnovi ocenjevanja po opisanih merilih bodo gostinske obrate razvrstili v tri razrede, razred v katerem bo določen objekt bo pa tudi osnova za potrditev cen storitev v tem gostinskem obratu. S tem želijo gostince spodbuditi, da bi kar najbolj opremili svoje obrate ter popestrili svoje storitve, saj bi jih le to lahko uvrstilo v višji razred, kjer bodo odobrene cene najugodnejše.

Nedvomno gre za izredno koristen predlog, ki bo v veliki meri vplival na to, da se bo stanje v žalskem gostinstvu lahko izboljšalo.

BRANKO STAMEJČIČ

Na pobudo območnih strokovnih odborov za obrt ter za gostinstvo in turizem pri republiški gospodarski zbornici so te dni v občinah širšega celjskega območja tako imenovane sektorske konference z zasebnimi obrtniki. To so priložnosti, na katerih teče beseda o vseh problemih, ki tarejo obrtnike. Razen tega pa so tokratne konference posvečene tudi obravnavi zakona o združenem delu, revalorizaciji osnovnih sredstev, družbenem dogovoru o merilih in nači-

OBMOČJE: SEKTORSKE KONFERENCE

nih za ugotavljanje osebnega dohodka itd. Dosti pa je tudi razprave in navodil hkrati o pripravi davčnih napovedi, o spremembah v pokojninsko-invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju in drugem.

Dosedanje, več kot uspele konference, so že v Mozirju in delno v Celju. Danes pa bodo še v Slovenskih Konjicah in prav tako v Celju. Jutri bo tak razgovor v Šmarju, 27. decembra v Laškem in potem še v drugih občinah vse do 10. januarja. MB

IZBRANE NAJBOLJŠE ENOTE TO

NAJBOLJŠI MED DOBRIMI

IZJAVA KOMANDANTA POLKOVNIKA VIDA JERIČA

Teritorialne enote so sestavni del oboroženih sil naše samoupravne socialistične skupnosti, zato je Dan JLA prav tako praznik pripadnikov teh enot, kot je to vseljudski praznik. Ob takih priložnostih so svečanosti pretekane z ocenami o opravljenih nalogah in s sprejemanjem novih dolžnosti in ciljev.

Aktivnost enot teritorialne obrambe je bila letos izredno intenzivna na naslednjih področjih dela:

- pri organizacijskem utrjevanju enot,
- pri njihovem uosposabljanju, urjenju in vzgoji,
- pri vodenju in poveljevanju,
- nenehnem dvigovanju borbenih pripravljenosti,
- pri moralno-političnem izpopolnjevanju in
- učvrstevanju monolitnosti enot TO.

To so bila tudi izhodišča za ocenjevanje na zaključku enoletnega tekmovanja pod naslovom »Izbiramo najboljšo enoto TO«. Tekmovale so vse enote TO širšega celjskega območja, izid le-tega pa je bil:

Republiški štab TO je za najboljšo poveljstvo enote na našem območju proglasil enoto, ki ji načeluje rezervni kapetan IVAN KOS.

Pokrajinski štab TO na širšem celjskem območju je za najboljšo enoto proglasil

enoto rezervnega podporočnika VIKIJA KRAJNCA, poveljstvo te enote pa za najboljšo poveljstvo med enotami.

Pokrajinski štab TO je proglasil tudi najboljši občinski štab na svojem območju. Ta čast letos pripada občinskemu štabu TO v občini Velenje.

Za uspeh letošnjem letu je bilo posebej pohvaljenih okoli dvajset enot na našem območju in večje število posameznikov; borcev in starešin.

Ob priložnosti, kot je Dan JLA, je za naš časnik dal komandant Teritorialne obrambe za zahodnoštajerske pokrajine, polkovnik VID JERIČ, naslednjo izjavo:

»Leto leto je značilno po tem, da je bilo v njem urjenje enot, poveljstev, štabov in pripadnikov TO širše programske zastavljeno in uresničeno. To je bilo tudi prvo leto, ko je urjenje potekalo organizirano tudi v vzgojnih centrih. To urjenje je potekalo po sedem dni v vsaki izmeni in kar je pri tem posebno dobrega, je to, da so ves čas prebili pripadniki enot skupaj, živeli taborniško življenje in se tako mnogo uspešneje uosposabljali za obrambne naloge.

Tak način izpolnjevanja daje pozitivne rezultate, tako da točno vemo, kaj smo hoteli in kaj ustvarili, do

kod prišli in od kod nas izpolnitev nalog čaka za prihodnje obdobje. Tako bomo tudi v prihodnje nenehno dograjevali celotno obrambno zgradbo.

V pokrajinskem štabu smo z rezultati v letošnjem letu zelo zadovoljni, pri čemer moramo poudariti, da bi brez razumevanja podpore, prizadevanj družbeno-političnih skupnosti na našem območju brez njihove podpore v gnotnem smislu in drugih vidikih, ne mogli doseči. Zato se jim ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo.

J. KRASOVEG

NOVI DOM UPOKOJENCEV

V minulem tednu so v Smarju pri Jelšah slavno-sno otvorili novi dom upokojencev kot nadomestilo za po potresu onesposobljeni Jelšingrad, v katerem je ta ustanova bila doslej. Dom upokojencev so zgradili s sredstvi iz solidarnosti in iz drugih virov, v njem pa bo prostora za 150 občanov.

Zgradba, ki se izredno lepo vključuje v prostor, je funkcionalna in vsebuje vse ugodnosti, ki jih takšen dom mora imeti.

mst

CELJE

UGLED ZARADI DELA

HORTIKULTURA 1980 BO V MESTU OB SAVINJI

Redni občni zbor Hortikulturnega društva v Celju, v četrtek, 16. t. m., ni imel samo delovnega obeležja, marveč tudi slavnostno, saj so ob oceni dela v zadnjih dveh letih pooblastili tudi petnajstletnico društvenega obstoja. In zato so za petnajstletno zvestobo organizaciji podelili priznanja Ludviku Dermolu, Francu Korberju, Ivanu Sešlerju, Ivanu Zupanu in Janku Prislanu. Priznanje za desetletno delo pa sta prejela Jožica Motoh in Franc Budin.

Poročili predsednika Jožeta Benčine in tajnika Janka Prislana pa sta razgrnila izredno pisano dejavnost, veliko zavzetost članov in ugled organizacije. Hortikulturno društvo je kmalu našlo svoje mesto v industrijskem središču. In zato ni naključje, da se je iz leta v leto večalo ne samo število članov, marveč tudi naloge. Izobraževanju se je pridružila skrb za varstvo okolja v najširšem pomenu besede. Uspehi niso izostali, čeprav nalog se ni konec. Toda, urejene zelenice v mestu, lepi obhišni vrtovi in podob-

no govorniki, da se človek v industrijskem središču zaveda, kam lahko pelje pot, če bi pozabili na svoja zelena pljuča.

Ni naključje, če je imelo Hortikulturno društvo vselej močno podporo v Vrtnarski šoli. In tako je na njenem območju in po zadnji cvetlični razstavi nastal na tem predelu mesta lep park.

Društvo in celotno Celje čaka 1980. leta velika naloga. Tu bo namreč republiška hortikulturna razstava. To pa je tudi odgovornost ne samo v organizacijskem pogledu, marveč tudi sicer. Celje mora pričakati to prireditev bolj urejeno, lepše, čistejše...

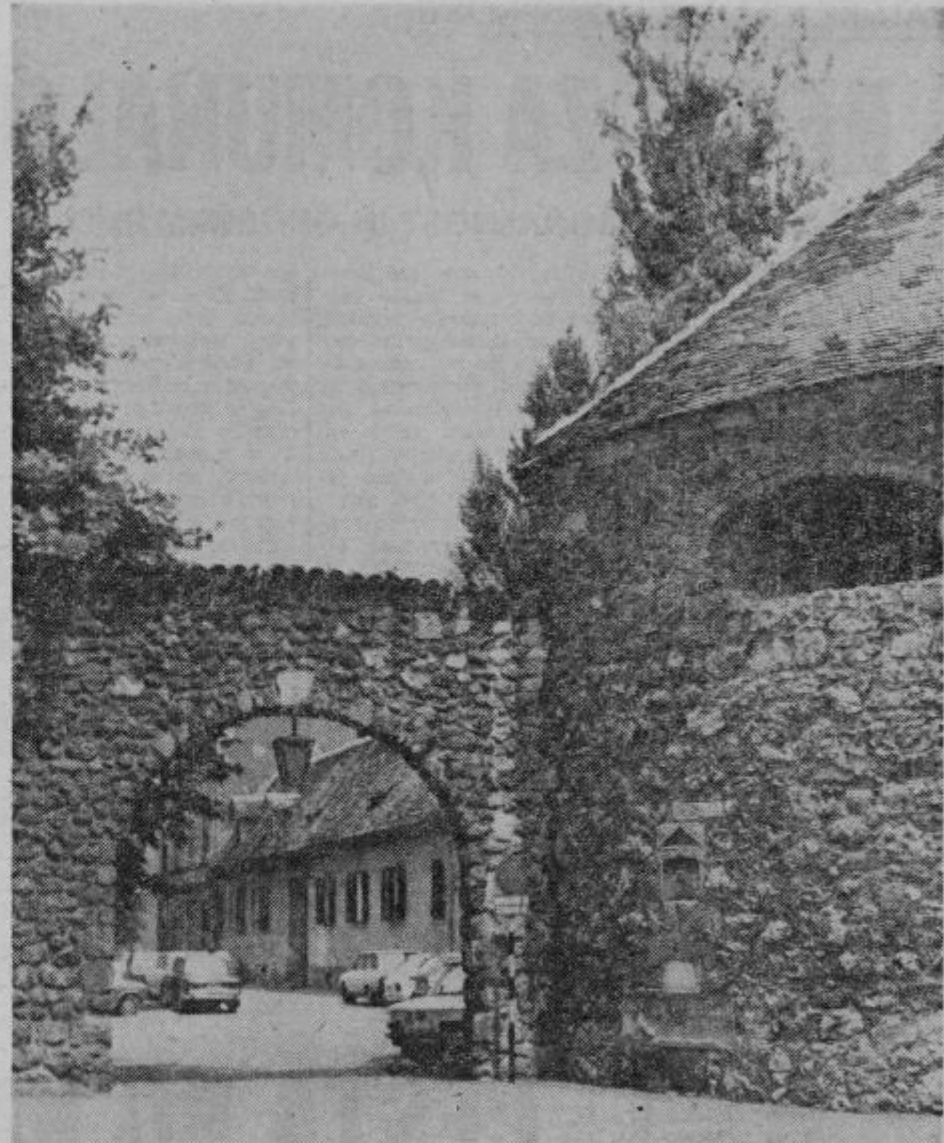
Hortikulturno društvo je v svoj delovni načrt vključilo tudi pomoč po potresu prizadetemu območju na Kozjanskem. Tako so njegovi člani uredili vrt okoli nove šole v Mestinju, sodelovali pa so tudi pri enakem delu pri šoli v Lesičnem.

Društvo ima 748 članov in sodi tudi po tem med najmočnejše družbene organizacije v celjski občini. Nič kaj

razveseljiv pa ni podatek, da je med njimi le 1 odstotek mladih. Prevladujejo starejši. Kar 400 jih je starih nad 50 let, 32 pa onih, ki so bili rojeni v prejšnjem stoletju. Ne gre za to, da bi starejše odganjali, toda, na vsak način bo moralo društvo zajeti v svojo aktivnost več mladih. Pri uresnitvi te obveznosti pričakuje ustrezno pomoč zlasti v šolah pa tudi pri starših!

V petnajstih letih je to društvo pripravilo 70 strokovnih debatnih večerov, na katerih se je zbralo 3.870 poslušalcev. V delovni bilanci je nadalje 36 strokovnih demonstracij s 1.400 udeleženci. Tudi 80 izletov, od tega 34 v tujino, govori o posebni aktivnosti, še zlasti, ker so bili vselej združeni s strokovnimi ogledi, razgovori in podobno.

To so številke. Za njimi in v njih pa je velika aktivnost, ki je tudi zdaj ne manjka. Nasprotno, bogat delovni načrt napoveduje nov razmah celjskega Hortikulturnega društva. MB

V starem delu celjskega mesta ...

ŠENTJUR

ZAMUJENO DOHITETI

NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Na področju vzgoje in izobraževanja se je v šentjurski občini v letu 1976 nadaljevala izgradnja druge faze osnovne šole v šentjurski, ki bo pričela s poslovanjem v šolskem letu 1977/78. Poleg te investicije je bila v letu 1976 urejena tudi centralna kurjava pri osnovni šoli Prevorje. Ugodne rezultate beležijo v občini pri odstotku učnega uspeha in izboljšanju kadrovske strukture zaposlenih.

Na področju otroškega varstva so v letu 1976 izgradili dvo oddelčni otroški vrtec s kuhinjo v Gorici pri Slivnici, kjer so prav tako v tem letu pričeli z izgradnjo telovadnice. Le-ta bo predana svojem namenu zadnje dni meseca decembra. Med zdravstvenimi objekti je potrebno omeniti izgradnjo novega doma na Planži in zdravstvene ambulante na Ponikvi.

Ob pregledu dosežkov gospodarskih gibanj in rezultatov na področju družbenih dejavnosti je moč ugotoviti, da v občini v prvem letu izvajanja srednjeročnega družbenega plana niso dosegli načrtovane stopnje rasti družbenega proizvoda, kar terjaja od vseh nosilcev razvoja, da v obdobju 1977—1980 nadomestijo izpad načrtovane rasti. Vzroke za to je potrebno iskati tako v objektivnih kot subjektivnih razlogih, ki so bili ugotovljeni s strani izvršnega sveta kot skupščine občine Šentjur ob analizi gospodarskih in drugih gibanj ob polletju 1976 in za obdobje januar—september.

V naslednjem obdobju bo možno nadoknaditi zamujeno samo ob sodelovanju vseh nosilcev razvoja, tako na gospodarskem področju, področju družbenih dejavnosti, področju interesnih skupnosti in ob sodelovanju občanov ter širše družbene politične skupnosti.

M. P.

ŠENTJUR: PREDNOSTNE NALOGE V INDUSTRIJI

V naslednjem letu bodo v šentjurski občini na področju industrije dali poseben poudarek čimboljše izkoriščanju obstoječih kapacitet v kovinski in lesni industriji, kjer je bilo v obdobju 1974—1976 vloženo preko 150 milijonov dinarjev. Poleg izboljšane tehnologije in povečane produktivnosti bo na področju industrije potrebno proučiti tudi povezovanje z ustreznimi industrijskimi grupacijami in to predvsem v smeri poslovno tehničnega sodelovanja, zagotavljanja repromateriala in možnosti za čimboljši plasman izdelkov na domača in tuja tržišča. Zaposlovanje na tem področju mora dati konkretne učinke v formiranju novega dohodka in zagotavljanja sredstev za odplačilo vložnih investicijskih sredstev. M. P.

70 ljubljanska banka
podružnica celje

DENARNIŠTVO MED NOB

Tudi letos je celjska podružnica Ljubljanske banke izdala stenski koledar. Tokrat seveda za 1977. leto. Ta dogodek bi sam po sebi ne bil toliko zanimiv, če bi ne šlo za koledar, ki si spriči svoje druge vsebine zaslužiti več kot pozornost. Njegovi avtorji so se namreč odločili za prikaz razvoja denarništv na Slovenskem med narodnoosvobodilno borbo. V uresnitvi tega načrta je Jožica Obidova, ki je akcijo vodila v imenu Ljubljanske banke, podružnice Celje, našla hvaležno pomoč v muzeju ljudske revolucije v Ljubljani ter v

Muzeju revolucije v Celju. In tako je ta koledar dobil svojo posebno vrednost, saj iz bogate epopeje predstavlja nastanek in razvoj partizanskega denarja na Slovenskem, torej tistega dosežka narodnoosvobodilnega gibanja, s katerim se druga evropska odporiška in protifašistična gibanja ne morejo predstaviti. Koledar nam torej predstavlja del narodnoosvobodilnega boja pri nas, nas seznanja z dejavnostjo, ki je kljub okupiranemu ozemlju dobro funkcionirala.

In tako nas lepi barvni fotoposnetki posameznih

dokumentov in spremno besedilo vodijo od partizanskih obveznic, do ročno pisanih potrdil, do obveznic narodne osvoboditve, plačilnih bonov v lirah, priznanic Denarnega zavoda Slovenije, serije plačilnih lirskih bonov, ki niso bili tiskani, hranilnih knjižic Denarnega zavoda Slovenije, potrdil itd. Skratka bogat pregled iz prav tako bogate zgodovine.

Izredno lep in zaradi vsebine dragocen koledar je oblikoval Ramo Selimović iz Cinkarne, foto posnetke je oskrbel Jože Zorko, tiskala pa ga je Cinkarna Celje.

zdravilišče dobrna

PELOID - THERMA

VABI NA SILVESTROVANJE

- zelo ugodni paketi
- igrata ansambla »CE« in »Quo Vadis«

SREČNO IN VESELO 1977 ŽELI VSEM ZDRAVILIŠČE DOBRNA

OBVEZNICA

30. POSOJILA
NARODNE OSVOBODITVE

IZVRŠNI ODBOR OSVOBODILNE
FRONTE SLOVENSKEGA NARODA
SE ZAVEZUJE IZPLAČATI DONOSITELJU TE OBVEZNICE V ENEM LETU PO OSVOBODITVI CELOTNEGA SLOVENSKEGA OZEMLJA

DVAJSET RM
TAKRA IN VAPODNI VALU

PREDELOVNIK: [Signature] SKLADNIK: [Signature]

20

Ob akciji Tedna Komunističnega človeka »Človek delo, kultura« sta komisija za informativno dejavnost pri občinskem komiteju ZK Celje in uredništvo Novega tednika in Radia Celje pripravila okroglo mizo z delovnim naslovom Kultura in vzgoja. Ni naključje, da se v tem času pogovarjamo o teh problemih, čeprav bi se morali poglobljeno posvečati tej problematiki že kdaj prej. To je dokazala razprava ob okrogli mizi in prenekateri primer iz konkretnega dela v kulturi. Okrogla miza naj bi kritično ocenila in ovrednotila dosedanja prizadevanja, poiskala še neizkoriščene možnosti za popolnejši dialog med izvajalci in porabniki v okviru združenega dela, hkrati pa nakazati nekaj smernic za unaprej v obliki predlogov, ki naj opravičijo tehtnost v procesu dela na kulturnem področju.

ČLOVEK, DELO, KULTURA

SMISEL VZGOJE JE POVEZAN S KULTURO

Marsikdo velja za modrega edinole zato, ker nič ne zine (Shakespeare).

Najbrž so se tega pogovora držali vsi tisti, ki se niso udeležili okrogle mize. Od skoraj petdeset vabljenih manj kot polovica. Med njimi tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij (razen ZK), vseh direktorjev, poklicnih kulturnih ustanov razen Pokrajinskega muzeja. Nerazumljivo? Najbrž!

Uvodno razpravo je podal profesor Vid Marcen, kot predsednik izvršnega odbora Zveze kulturnih organizacij in kot ravnatelj celjske glasbene šole: ... »Marsikdo od nas pozna ali ne pozna prizadevanja vzgojitelje v predšolskih vzgojno varstvenih ustanovah. Ne želim poudariti izrednega psihološko-pedagoškega pomena njihovega dela v najbolj občutljivem razvojnem obdobju otroka, temveč želim povedati, da so ti otroci sposobni ustvariti presenetljive likovne in druge stvaritve...«

Začeti s kulturo torej v predšolskem vzgojnem procesu. Predstavniki celjskih vzgojno varstvenih zavodov »Zarja« in »Anice Černejeve« sta izrazili zadovoljstvo, da sta bili povabljeni za okroglo mizo o vzgoji, saj to daje vedeti, da družba le pravilneje vrednoti njihovo delo, ki ni omejeno samo na varstvo, ampak na številne pomembne elemente vzgojnega procesa. V Celju smo trdno zastavili kulturni razvoj v odnosu in povezavi z združenim delom in celotnim družbenim življenjem v občini. Ni naključje, da je bila pred leti ravno kulturna skupnost občine Celje med prvimi v Sloveniji. Da smo se prvi lotili medobčinskega dogovarjanja. Da nam tudi danes in predvsem danes ne sme biti vseeno, kako bomo razvijali možnosti in pogoje za delo in življenje na kulturnem področju. Celjski kulturni utrip je že na mnoga vprašanja tudi odgovoril. Ne v smislu — kako širiti dejavnosti in kje zanje dobiti denar, ampak tudi to, kako brez povečanja stroškov obogatiti dosedanje prakso in iz istega dela dobiti učinkovite rezultate. Za vse to pa je potrebna vzgoja, od predšolske do starosti, od vsebinskega dela do zadnje administrativne drobtinice.

Vzgojno delo v vrtcih kaže velike uspehe. Le navzven je preskrbnost, saj bi tudi kakšno likovno razstavo lahko prenesli v delovne kolektive, kakšen nastop... veliko je možnosti. Skoda je truda in dela za enkratno priložnost, za »interno uporabo«.

V osnovnih šolah so rezultati malo manj vidni. MAJDA UMNIK, I. OS: »V šoli se vse preveč vlada miselnost, da je le slavist poklican za prirejanje proslav in drugih kulturnih prirediteljev...« Torej imamo pred seboj obratno sorazmerje: če je kje volja, lahko tudi zmanjka denarja, lahko pa je tudi tako, da ob denarju ni volje. Takšni smo ljudje. Zda so nas polna usta besed o tem, kako bomo v delovnih organizacijah videli, kdo je tisti, ki skrbi ali ne skrbi za kulturo, pa bo očitno treba pogledati povsod, ne samo tam, kjer je »nekulturna« sfera. Da je temu tako, potrjuje že dejstvo, da na razgo-

voru ni bilo predstavnikov poklicnih kulturnih ustanov razen Pokrajinskega muzeja, ko vedno, kadar nimajo občinstva, znajo reči: »Kaj pa delajo vzgojitelji, pa šola? Je to vzgoja, da nihče nima zanimanja za kulturo!«

Vzgoja in demokratizacija

To vprašanje je zastavil JOZE VALENČAK, predstavnik Dijaških domov Celja: »Mi proces demokratizacije v vzgoji pospešujemo. Dijaški domovi iščejo pot — ne v pridigarstvu, ampak v akciji, v konkretnem delu, v kulturnem življenju. S kulturnimi akcijami smo doslej mnogo dosegli, le prostorski problemi nas pestijo, ker ne nudijo primerne vzdušja. Kulturno okolje je zelo pomembno. Naši gojenci redno sodelujejo v Naši besedi, radi delajo, vendar so zelo obremenjeni, saj jih veliko obveznosti čaka že v šoli. Srečujemo se tudi s kadrovskimi problemi. Vendar poudarjam, kulturno življenje predstavlja v dejavnosti življenja in dela doma eno najpomembnejših mest, zato ga ne bomo zanemarjali, ampak po vseh močeh razvijali.«

Kje so kadri?

Profesor ANTON ASKERC, predsednik skupščine Kulturne skupnosti Celja: »Ne samo danes, na skoraj vseh sestankih, kjer teče beseda o kulturi, je na dnevnem redu kadrovska problematika ali bolje rečeno — tarnanje: kje so kadri? Toda tako smo se vpraševali, ko je bilo konec vojne, zdaj pa država že več kot trideset let vzgaja kadre. Kje so? Dovolj jih je, le potiskati jih je treba, ker marsikdo je indiferenten do dogajanja okoli sebe.«

Kadrovski problem res ni majhen. V poklicnih kulturnih ustanovah bi kadre še dobili, če bi bil zanje denar. Če bi bila prosta delovna mesta: ne zaradi prezasedenosti, ampak zaradi lukenj v denarju, namenjenem za osebne dohodke v kulturi — ki so že itak na nezavidljivi ravni. V amaterizmu pa je problem še večji: tam je vprašanje nagrajevanja strokovnih sodelavcev, najvažnejša pa je pripravljenost teh, da bi delali v amaterizmu, pomagali v svojem prostem času, kljub denarni nagradi. Toda ena rešitev je vendarle: v amaterizmu se da mnogo narediti z vzgojo lastnih kadrov. Na primer: zborovodja ob delu z zborom skuša pridobiti za pomoč svojemu delu enega ali dva člana zborovodja, se vse zamaže. Slab je organizem, ki je odvisen le od enega človeka.

Smisel vsake vzgoje je povezan s kritiko

S temi besedami je svojo razpravo pričel SLAVKO PEZDIR, slavist in urednik celjske literarne revije *Obrazi*: »Močno je občutna še zelo nizka stopnja kulturnih potreb. To dokazuje potrebo po obstoju gledališkega abon-

maja, dvomesečni propagandni aparat pred pričetkom Tedna domačega filma in tako dalje. Jedro in zaključek problema vzgoje in kulture je v šolstvu. Vse ravni kulture pa so zelo zanemarjene. Šolska vodstva še vse preveč formalistično spremljajo kulturno dogajanje izven in znotraj šole, torej potreb. Gre za oblikovanje interesa, ki bi moralo biti bolj poglobljeno, dolgotrajnejše, bolj načrtno. Zaradi nepotrebnosti je kultura odtujena. Velikokrat se sami v šolskem kolektivu obnašamo do kulture nekulturno. Potrebno bo bistveno spremeniti položaj v kadrovskih šolah. Zavedati bi se morali, da so pedagoški centri in sploh prosvetno delo posebnega družbenega pomena. Ker se tega še ne zavedamo in zaradi tega primerne mesta v družbi nimamo, je tudi kulturna osveščenost temu na primerni ravni...«

LOJZKA GOSTENČNIK, Pedagoški inštitut Ljubljana: »Nedvomno v šolah ovirajo kakovostni razvoj kulturnega udejstovanja prostorski in časovni problemi. Tudi sami postopki dela v šoli zavirajo druge večstranske dejavnosti. Premalo smo doslej govorili o vplivu in vlogi dijakov predvsem srednjih šol v krajevni skupnosti. Ne smemo pozabiti, da je v šolstvu veliko zaviralnih momentov objektivnega značaja, ki zavirajo subjektivne možnosti. Nastajajo tudi kratki stiki med institucijami, ki so slabo povezane. Osveščanje je še kako potrebno, pa tudi realno gledanje na celoten položaj šolstva. Kljub vsemu se je veliko naredilo. Vsem skupaj mora biti enoten cilj, da je vloga kulture v osvobajanju človeka, da se znebi občutka, da je »popredmetena.«

Iz šole v tovarno

Iz tovarne na kulturno prireditelje. Ali v gledališče, kino, koncert, knjižnico, na nastop folklorne skupine... Tako je življenje. Da bi bilo čimveč tega, smo sklenili pogovor v šolskih klopih, kjer ne manjka dobre volje. Dokaz za to je bila nedavna proslava na Ekonomskem šolskem centru, kjer je profesor, ki ni slavist, pripravil proslavo, vredno vsakega javnega preverjanja širokega kulturnega občinstva. Je pa res, da na marsikateri šoli ne najdejo denarja za stimulacijo za domačega kulturnega delavca — pedagoga, če pa pride v šolo zunanji sodelavec, se takoj najde denar za njegov honorar. Ob tem pa niti ni nujno, da je bolje opravil delo, kot bi ga kdo od profesorjev »domače zbornice.«

Tako je prišla beseda do kulturnih animatorjev v delovnih organizacijah. GUSTI KRASOVEC, TOPER: »V Topru nas je nekaj organizatorjev kulturnega življenja, ki smo se na lastno pobudo povezali v vseh tozidih. Čakali smo na obljubljeno anketo o razdelitvi interesov kulturnih potreb naših delavcev, ki nam jo je obljubil občinski sindikat. Ko z obljubo ni bilo nič, smo anketo izdelali sami. Dala je presenetljive rezultate. Niti misliti si ne moremo, kako si delavci želijo kulturnih prirediteljev. V Topru smo resno zastavili svoj pro-

gram kulturnega dela in ga je tudi potrdil osrednji organ samoupravljanja in vse družbeno politične organizacije Topra. Pripravljeni smo delati, le stikov nimamo s sindikatom, ki nam je veliko obljubil, a malo dal. Želimo si oblik stalnega sodelovanja in sodelovanja z drugimi organizatorji v drugih delovnih organizacijah. Ljudje si želijo kulture, le na primerni ravni in v primernem trenutku jo moramo znati posredovati.«

Ena lastovka še ne prinese pomladi, naznani jo pa (ljudski pregovor)

Začeli smo torej s predšolsko vzgojo, ugotovili, da ni slabo, malo manj dobro je na osnovnih šolah, na srednjih je kultura že možna na pohodu (ob dobrih mentorjih in dobri volji šolskega vodstva), dijaški domovi so na pravi poti, organizatorji kulturnega življenja, se sami borijo s težavami, »poklicne ustanove« pa niso rekly nič: ne kaj potrebujejo, ne kaj zahtevajo in ne kaj so same dolžne. Torej: boje bo treba povezati delo na kulturnem področju. Ljudje delajo, ne manjka jim volje ne denarja (žal so to le redki primeri), samo zaradi nepovezanosti je delo premalo učinkovito. V šolah bo treba kulturna prizadevanja razširiti na osnovi novih prijemov pri delu z mladimi in to bo velik uspeh brez vseh dodatnih finančnih težav. Več pozornosti bi veljalo posvetiti poklicnim šolam, ki se borijo s pomanjkanjem časa, kratko dobo bivanja učencev v šoli (čeprav vsako leto sodelujejo na Naši besedi). Visoko šolstvo v Celju še ni izreklo svoje besede, toda s strokovnim razvojem bo tudi na kulturnem področju moralo prispevati svoj delež. Z organizatorji kulturnega življenja bo treba navezati stalno obliko sodelovanja, izobraževanja in informiranja. Nujno bo treba najti v najkrajšem času možnost za nastavitve poklicnega kulturnega delavca v občinskem merilu za delo z organizatorji kulturnega življenja. S konkretnimi dejanji bo treba bolj korenito dokazati, da je kultura sestavni del življenja in dela v šoli, v gospodarstvu in kjerkoli, ne pa nepotreben dodatek. Temeljiteje bo treba koordinirati delo, korenito spreminjati miselnost in sploh bomo morali sami sebi dokazati, da brez kulturnega napredka ni splošne blaginje, ni razvoja na nobenem drugem področju, ki naj bo v službi družbenega napredka. Zato bo potrebnih še več razgovorov na temo o vzgoji, saj večkrat s svojimi dejavnimi kažemo ravno na to, da še mnogi nismo vzgojeni in nismo sposobni dati primera tistim, katere bi radi učili. To je dokazal tudi dogodek na zadnji seji skupščine kulturne skupnosti Celja, ko ni veliko manjkalo, da bi osebna užaljenost uravnavala potek dela najvišjega organa samoupravne interesne skupnosti.

DRAGO MEDVED

Naj začetek končnega dela reportaže iz prejšnje številke »Tu vozi smrt«, začnem z zgodbi iz Udmata pri Laškem.

Milčniki so bili »stacionirani« pred gostiščem, katerega lastnik se ni pritoževal nad tem — za razliko od »agrofa«. Izza ovinka je pripeljala škoda LJ 615-77. Voznik je na razdalji približno 80 metrov opazil milčnike in bliskovito zaustavil.

Izstopila sta mladeniča s kanglico v rokah in se napotila k zadnjemu delu avtomobila. Tu sta dvignila pokrov, šarila nekaj po motorju in oprezno pogledovala proti fantom v uniformah. Ti so medtem mirno opravljali naprej svoje osnovno delo — zaustavljali tovornjake.

Zaprla sta pokrov in se odpeljala — v naročje milčnikov. Dvignjena tablica in vprašanje vozniku po dokumentih. Ko jih je pokazal, so oba povabili iz avtomobila.

»Kdo pa je vozil do ovinka?«

»Jaz, kdo pa drug,« se je pričel razburjati voznik škode. No, v avtomobilu milice pa je le prišel z resnico na dan:

»Veste, mlajšemu bratu sem prepuštil volan, ko sva vas pa zagledala, sva pač zamenjala,« se je opravičeval.

Zapisnik. Prijava mlajšega, ker je vozil brez dovoljenja, prijava starejšega, ker je dal avtomobil. Potem še vprašanje pravemu vozniku:

»Ste kaj pili?«

»Samo dvakrat po pol deci ruma!« Pihanje.

Skrajno zelena barva in — tretja prijava zaradi vožnje pod vplivom alkohola in odvzem vozniškega dovoljenja.

Da je hec še večji, škoda ne bi bila zaustavljena, če ne bi voznika tako naivno skušala prelisičiti »starih milčniških mačkove«.

Tona na tono

V Laškem je na velikem parkirnem prostoru pred postajo milice potekal drugi del akcije.

Da je bilo zanimivo, je dokazovalo tudi veliko število »firbceva«, ki so zvešto vse dopolne spremljali tehtanje težko naloženih tovornjakov. Vsakdo je skušal strokovno oceniti vnaprej, koliko je ta tovornjak preveč naložen in tako so vdano skupno z milčniki in nama »zrlis« izpušne pline. Kar pravi oblaki so se razvijali izpod avtomobilov, ki so jih vozniki tudi po nekajkrat skušali spraviti na ljubljanske tehtnice.

Prav neverjeten je občutek, da skušajo nekateri vozniki in tako seveda tudi delovne organizacije naložiti čimveč, ne glede na to, kar dovoljujejo predpisi. Tako grobega kršenja predpisov nikakor nismo pričakovali.

Zanimiva je izjava enega od voznikov, da, če ne bi naložili toliko, se jim pač ne bi »izplačalo« voziti! Tako »dežuje« tona na tono, avtomobil so maksimalno obremenjeni, z njimi pa tudi cesta, ki ni grajena za tolikšen pritisk, da o mostu v Radečah ne govorimo. Ne moremo zapisati drugega, kot da gre za skrajno neodgovorno ravnanje tistih, ki jih v delovnih organizacijah označujemo z besedico — odgovorni.

Vozimo vsak dan

Težak tovornjak se kar šibi pod strahotno težo hlodovine. Ze oko pove, da je težo mnogo večja, kot je dovoljena. Osnovni pritisk na relaciji Celje—Laško je dovoljen v teži osmih ton.

In ta tovornjak je preobremenjen kar za sedem (7) ton. Voznik zmiguje z glavo. Kaj hoče? Mora pač prepeljati tisto, kar so mu naložili.

Tovornjak GG Celje TOZD Preske Laško ima 4.450 kilogramov preveč. Tu di drugi tovornjak istega lastnika je preobremenjen.

Pregled pri Antonu Sterku, Obrtno kovinsko podjetje Dobova, odkrije poleg preobremenitve vozila še »čudovito urejeno« prvo pomoč. Le dve obvezi,

TU VOZI SMRT (2)

ALI JE KAJ TRDEN MOST?

Teža je čudna stvar.

»Težki« so tudi tisti, ki pošiljajo na naše ceste pretežke tovornjake in upamo, da si bodo zato tudi prislužili kaj težkega.

Tako je potekalo tehtanje v Laškem

drugega ničesar, če ne štejemo vsega tistega, kar sodi bolj v skrinjo z orodjem, kot pa v škatlo prve pomoči. Poleg vsega je še železo, ki ga peije v EMO na pocinkanje, nepravilno naloženo. Kaj bi bilo v primeru nesreče, si lahko samo predstavljamo. Je morda zato čudno, če hočeš kot voznik osebnega avtomobila takšen tovornjak čimprej prehiteti, ker se bojiš, da bo nenadoma pred teboj zagrmelo?

Tu je še tovornjak Marjana Kunca iz Rovt, ki ima dve toni preveč.

»Ja, saj vsak dan vozimo tukaj,« se čudi in ne more razumeti, kako se je lahko to zgodilo. Zal pač nikomur ne gre v glavo, da so se tu pojavili ti presneti milčniki in privlekli te salamske tehtnice.

Obveščevalna služba

Pravzaprav pa te tehtnice niso »zagrenile« dopoldneva tolikim voznikom, kot bi morale. Namreč, niso zaropotali »tam-tam« bobni, temveč so zabrneli telefoni. Tako vsaj predvidevajo milčniki in lahko jim povsem verjamemo.

Promet težkih celjskih tovornjakov na cesti Laško—Celje je nenadoma tisto dopoldne upadel na minimum. Pojavljali so se le še tisti »ubogis« tovornjaki iz daljnjih krajev, ki jih pač ni mogel nihče obvestiti o »zasedis«.

Pred mostom v Radečah lepo stoji tabla z desetonsko omejitvijo, tam

stoji, vozniki pa si veselo požvižgavajo mimo nje z dvanajestimi, petnajstimi, dvajsetimi in celo tridesetimi tonami.

Nikomur ni mar tiste uboge tablice vse do tedaj — ko morajo nastopiti milčniki. Šele tedaj ima ta obvezujoči prometni znak svojo veljavo.

Nihče od voznikov pa ne pomisli na to, da se lahko most poruši in da tabla z desetimi tonami omejitve stoji tam zaradi izračuna strokovnjakov. V Sloveniji in drugod so že imeli težave z mostovi, je zdaj na vrsti most v Radečah?

Tisočkrat je mogoče peljati čez most s preveliko obremenitvijo, morda manjkrat, morda večkrat, hudo pa bo, ko se bo nekoč zgodilo — in tovornjak bo zgrmel v vodo. Kdo bo tedaj plačal ogromno škodo, ki ne bo mejna le na razbit avtomobil in tovor? In ali je sploh mogoče oceniti takšno škodo?

Milčniki so zaustavljali tovornjake, pretežke za most v Radečah in jih preusmerjali drugam. Koliko izgubljenih kilometrov, bencina, ur? In to samo zato, ker se pač voznik ne drži predpisa in se obnaša tako, kot da ga sploh ni.

Tako, kot so morali vozniki v Laškem raztovarjati, so v Radečah obračali vozila.

Dvanajst preobremenjenih

In kaj je povedal inšpektor Franc Štiherl po zaključku akcije:

»V Laškem je bilo stehtanih dvanajst tovornjakov in glede na dovoljeno osnovno obremenitev ceste, so bili vsi (vseh dvanajst) preobremenjeni. In to kljub delnim tolerancam.

Preobremenitev je znašala od dveh do osmih ton, moram pa povedati, da bi nekateri vozniki naložili še več, če bi le bil tovornjak dovolj prostoren. Hudo je to, da sta med kršilci prav delovni organizaciji, ki bi morali najbolj čuvati ceste — to sta celjsko Cestno podjetje in Gozdno gospodarstvo Celje.

Vzgoja in demokracija

Vloženih bo 11 predlogov zoper delovne organizacije, ker so dovolile opravljanje cestnega prometa s preobremenjenimi vozili. Izrekli smo tudi 18 opozoril zaradi manjših prekrškov. Iz prometa je bilo izločenih 16 vozil, 12 zaradi preobremenitve in štirje tovornjaki, ki so hoteli preko mostu v Radečah.

Naj povemo še to, da je imela akcija še več »stranskih učinkov«, med drugim tudi tri odvzeta vozniška dovoljenja — dva zaradi vinjenosti.

In »akcija« je trajala le pčile štiri ure. Izračunajte si, koliko ton je preveč na naših cestah v mesecu dni!

Namesto zaključka (tega si boste pač najlaže ustvarili sami), pa tole:

Baje bije celjske milčnike predvsem v Ljubljani glas, da so zelo strogi. In kako ne bi bili, če imajo v svoji bogati praksi tudi takšen primerček z akcije.

Ljubljanski voznik je na Mariborski cesti prehitel avtobus po desni in tik pred nosom patrole zavil z vključnim smerokazom h Kovinotehni. Opravičeval je prehitavanje s tem, ker je pač zavijal. Ko ga je milčnik opozoril, da je popolnoma prevozil kolesarsko stezo med prehitavanjem, mu je »zabrusila«, da ni vidna. To pa smo mu mimogrede dokazali, da ne drži. S sabo ni imel ne prometnega ne vozniškega dovoljenja, saj veste, kako hitro je vse v poslovnem svetu. Ko je povedal, da mu bo žena s taksijem pripeljala v Celje vozniško, si je hitro premislil in dejal približno tako: sicer se pa pričajate na sekretariatu, da imam vozniško in ime obvestite. Sem na poslovnem sestanku v...

Tekst: MILAN SENICAR

Foto: TONE VRABL

Avto je končno na tehtnici

ŠENTJUR

SKRB ZA VRAČAJOČE ZDOMCE

MOTIVI ZA ODHOD NA TUJE — VRNITVE

Na pobudo koordinacijskega odbora za mednarodna vprašanja in zdomce pri Občinski konferenci SZDL Šentjur, so po krajevnih skupnostih zbrali podatke o številu delavcev iz občine, ki so na časnem delu v tujini, predvideni čas njihove vrnitve, stopnjo strokovnosti in kakšno zaposlitev bodo po vrnitvi iskali doma. Podatki iz izvedene ankete so izredno zanimivi in so jih razvrstili v skupino, ki jo sestavljajo delavci, ki so pripadali pred svojim odhodom na delo v tujino kmetovalcem in industrijskim obrtnim delavcem. Tretjo skupino sestavljajo delavci s srednjo, višjo in visoko izobrazbo.

v tujino so dokaj različni. Mladša generacija delavcev bivših kmetovalcev je odšla na delo v tujino, ker ni imela možnosti, da bi neposredno uresničila svoje težnje po prehodu iz kmetijske v ne-kmetijske dejavnosti, oziroma iz podeželja v mesto. Zanje poteni zaposlitev v drugi državi le pot po ovinkih, da bi ta svoj cilj uresničili po svoji vrnitvi v domovino.

Pripadniki generacije kmetovalcev v zrelejši dobi, ki imajo posestvo in so močneje navezani na kmetijstvo so odšli na delo v tujino zato, da bi si z večjim zaslužkom zagotovili sredstva za reševanje stanovanjskega vprašanja, za gradnjo gospodarskih poslopij, za nakup kmetijskih

strojev in inventarja ter podobno. Vse to ima v veliki meri za posledico, da se po vrnitvi v domovino vnovič vračajo v kmetijstvo in da prispevajo k napredku oziroma izboljšanju kmetijske proizvodnje.

Naslednjo skupino sestavljajo tisti delavci, ki jim je bila pot na tuje edini vir za življenje in ki se niso mogli zaposliti pri nas, pa so si zato poiskali zaposlitev v tujini. K tej skupini sodijo tudi tisti delavci, ki so bili sicer doma zaposleni, vendar jih je v tujino zanesla želja po večjem zaslužku in težnja, da bi rešili zlasti stanovanjske težave.

Iz ankete je moč med drugim razbrati tudi to, da pri-

padniki te poklicne skupine ostajajo praviloma dalj časa na delu v tujini, ker hitreje dobivajo ustrezna delovna mesta ter se v delovnem in strokovnem pogledu hitreje uveljavljajo.

Tretjo skupino predstavljajo strokovnjaki raznih vrst in profilov s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. V tej skupini so tako tisti, ki se niso mogli zaposliti doma, kot tudi tisti, katerih zaposlitev doma ni bila vprašljiva.

Ob pričakovanju števila povratnikov je treba imeti pred očmi dejstvo, da se vsi, ki so odšli na delo v tujino, ne vrnejo domov. Vzrok temu je tudi dejstvo, da jih precej tuje narodnosti, si ustvari dom in družino in se zato težje odločajo za pot nazaj domov.

Na podlagi podatkov iz ankete je razvidno, da je med tistimi delavci, ki so trenutno na delu v tujini, okrog 250 takšnih, ki se nameravajo vrniti in s katerimi je treba računati kot s pričakovanim številom povratnikov. Iz razpoložljivih evidenc je razvidno, da se je v letu 1975 in 1976 vrnilo v domovino okrog 30 delavcev.

V takih primerih so posebne pozornosti potrebni otroci, ki so odšli na tuje še zelo majhni, ali pa so se rodili v tujini.

Družbeni plan razvoja občine Šentjur pri Celju za obdobje 1976—1980 predvideva, da bo povprečna stopnja zaposlovanja v tem obdobju znašala letno 5,9 odstotkov. V okviru tega načrtujejo v obdobju do leta 1980 zaposlitev za okoli 800 oseb v gospodarskih dejavnostih. Ta priliv vključuje tudi delavce na časnem delu v tujini.

NAŠ KRAJ

SLIVNICA: DOVOLJ NAREJENEGA

Ker smo tik pred zaključkom leta, je prav, da pregledamo, kako je minilo leto in kaj smo napravili in dobili tudi v naši krajevni skupnosti Slivnica. Imeli smo nekaj uspešnih prireditev. Na dan borca smo dobili pri Heleni nad Slivnico obnovljeni spomenik padlim borcem za svobodo.

Konec poletja so pri šoli odprli otroški vrtec, ki je za kraj in zaposlene matere velika pridobitev. V decembru pa so se končala dela v prvi etapi urrejevanja pokopališča.

Obnova in gradnja novih hiš je v teku. V prihodnjem letu pa bo treba popraviti cesto Turno—Slivnica, pa tudi cesto v Voducah. Denar za ta dela je že zbran.

STANE KURNIK

ŠMARTNO OB PAKI: ODVOZ SMETI

Mirno lahko trdimo, da so Šmarčani zadovoljni z delom mož, ki jim odvažajo smeti. To so delavci Javnih naprav iz Celja. Bil bi lahko drugim za zgled.

Vendar pa nekateri niso zadovoljni, ker se pri njih še do danes ni oglašil nihče od podjetja, da bi pobral pristojbino za odvoz smeti. Bojijo se, posebno upokojenci, da bo, če se to kmalu ne bo zgodilo, vsota narasla in da jo bo težko poravnati za več mesecev nazaj skupaj. Točen seznam onih, ki so dolžni poravnati pristojbino, je vendar na razpolago v krajevni skupnosti Šmartno ob Paki.

ZORKO KOTNIK

LJUBEČNA: PRIPRAVE NA REFERENDUM

V krajevni skupnosti Ljubčana se že dalj časa pripravljajo na izvedbo II. referenduma za samoprispevek v celjski občini. Medtem ko v prvem samoprispneku niso neposredno dobili nobenega objekta, je zdaj drugače. Občani bodo s svojim adae vplivali na realizacijo srednjeročnega programa celjske občine, ki tudi tej krajevni skupnosti obeta hitrejši razvoj.

Da bi referendum čimbolj uspel in da bi ga čimbolje pripravili, so se v krajevni skupnosti zbrali že drugi na seji štaba za izvedbo referenduma. Na sestanku so govorili o programu izvedbe referenduma in o zadolžitvah posameznikov v štabu.

V krajevni skupnosti so prepričani, da bodo s takim načinom dela lahko največ prispevali k uspehu glasovanja.

M. BRECL

BISTRICA OB SOTLI: ZA NOVO ŠOLO

Naša šola je zelo stara. Zato se je lani začel rušiti strop na hodniku. Da smo malo bolj varni, so hodničke in spodnje učilnice podprli s trami. Izza njih zelo težko vidimo na tablo in se ob nje spotikamo.

Šola je osemletna, centralna. Vanjo se vozijo tudi učenci iz podružnične šole v Polju ob Sotli. Imamo šolski avtobus, ki prevaža še otroke iz naših oddaljenih vasi: Dekmance, Križanega vrha, Trebč, Črešnjevca, Hrastja, Srebrnika, Pleša. Iz Polja pri Bistrici, Kunsperka, Zagaja in Bistrice hodijo v šolo. Ker imamo samo pet učilnic, morajo otroci, ki hodijo dopoldne v šolo od doma še po temi. Tudi mati, ki hodijo popoldne, se ponoči vračajo domov.

Zdaj delajo načrte za novo šolo. Prvi je že razstavljen v izlozbi. Videli so ga tudi starši na roditeljskem sestanku. V novi šoli bo več učilnic in velika jedilnica.

Otroci si zelo želimo novo šolo in tudi jaz bi rada hodila v novo.

MATEJA RAUTNER

KS CENTER CELJE: SREČANJE Z JLA

V okviru praznovanj dneva JLA se je aktivno vključila tudi KS Center. Organizirala je predavanje za vsa vodstva družbenopolitičnih organizacij v KS, ki so odgovorna za pripravljane in usposabljanje članov svojih organizacij za splošni ljudski odpor. Po predavanju o zakonih o ljudski obrambi

in družbeni bil Milan ogledali celj Družbeno tra so prip predstavnički stavniki voj doma JLA Center in s daljnje sode V prograj nov krajevno osnovne s nomskega špa se je Cent tekmoavanja, v počastitev činski odbor starešin.

O AL

Pred kraje redov osnov Viado Pajk, ljenih alkoholi holizmu. Po smo učenci s posebj zanim Mislim, da zamislil ob e nil, da alkoholi ker nihče no

PETRU ŠOLSK

Ko pridesi da prepišeš ka nerazumljivegg vzroka pozabaz delo, ko ti na prijetna glask hitreje prepija

Na hodničk Vsi prisluhje Za glasbo ki Napovedovalku ki doma in pa stiš delo, uspe na naši šoli, a disciplino altj vedno slišimoe šen delovni da

Tak je naš Zelja poslušale sil večkrat nak petkih.

ŠMARN NEZA GON

Naše gospodar Paki so za škimi storitvat prihajajo v hi ke, ki skoraj e hajajo večinot v številnih se dogovorijo enostavno ni nanje. Začuda nju pristojbir opravijo. Ljudi bi jih želeli ve

POLZE

Društvo pri lja za najmla za. Ze 26. t. m bani iz vrta Svobode enou ske otroke. Prd dek Mraz obz v mali dvoran pravilčno pri dedek Mraz in s srnice, medved tudi Rdeča ka Pehta in drugi C ta dan priprav igrico.

Dedek Mraz je osnovne šol oskrbovancev.

Za izvedbo lajo skupaj štva prijateljev ne šole ter vzgl Vsi otroci, ni rji do vklj do dobili daril narjev.

LJUBNO OB SAVINJI

CANKARJEVA PROSLAVA

SODELOVALA RUDI KOSMAČ IN LOJZE ZAVOLOVŠEK

Na Ljubnem ob Savinji so se lepo poklonili spominu velikana naše pisane besede, Ivanu Cankarju. Prosvetno društvo je pripravilo program, ki je navdušil. K sodelovanju so povabili člana SLG iz Ljubljane Rudija Kosmača ter akademskega slikarja Jojzeta Zavolovška, ki je razstavil svoja dela.

V večnamenskem prostoru osnovne šole je nastopil Rudt Kosmač v monologu Cankarjevega dela »Moje izbe«. Delo je priredil Primož Kozak, režiral pa Miran Herzog. Veliko doživetje. Umetnikova beseda je resnično navdušila.

Za prijetno presenečenje pa je poskrbel tudi rojak, akademski slikar, Lojze Zavolovšek.

In kaj sta menila oba umetnika?

RUDI KOSMAČ: Ljubezen do slovenske kulture bo treba vcepiti že najmlajšim v šolah. Tako bo v njih smisel za kulturnejši jutri hitreje rasel in se razvijal. Ljudje bodo potem lažje in pravilneje ocenjevali ter gojili najrazličnejše vrste kulturnih dejavnosti.

V razgovoru z **LOJZETOM ZAVOLOVŠKOM** pa so bile povezane misli o slikarstvu, saj slika, kot je rekel, ljudi in svet iz svoje bližine ter išče v naravi nekaj več, neko bistvo s čistimi likovnimi sredstvi in barvah in barvni ploskvi.

Ob njegovi razstavi je Milena Moškožnova, kustos Pok-

rajinskega muzeja v Celju, napisala:

Če nismo sami prehodili gorskega sveta Gornje Savinjske doline, vsekakor dosti težje dojamemo ogromen trud in vse tiste težave, s katerimi se je moral boriti Lojze Zavolovšek, napredni kmečki sin iznad Radmirja, predno se mu je začelo uresničevati neizmerno hrepenenje, da bi postal slikar.

In postal je slikar, ki želi posvetiti svoja ustvarjanja lepotam okolja, kjer je bil rojen.

Ob uspeli proslavi vse priznanje organizatorjem, predvsem pa ravnatelju Jožetu Prislazu in kolektivu osnovne, da bi postal slikar.

ALEKSANDER VIDEČNIK

ZAKAJ TAKO?

Še zdaj ne razumem vsega in se sprašujem, kako je to sploh mogoče? Zakaj tako?

V zadnjem času daje mo velik poudarek kmetijstvu. Ne zama. Toda, zdaj mi je nekoliko bolj jasno, zakaj se reči ne premakajo hitreje na tem področju naprej. Spoznal sem še eno grenko resnico kmečkega življenja. Pri nas doma, že kar se spominjam, prideluje mo za prodajo. Odkup je vedno dobro potekal. Letos pa se je zataknilo.

Dobili smo naročilo za kamion olupljene repe. Pripravljena in emabalirana je bila do dogovor-

jenega roka. Poslali so kamion, naložili repo in jo odpeljali v Sempeter, kjer repo predelujejo. Tam so jo stehali in prevzeli. Oče se je dogovoril, da pride po dobropis drugi dan, ker so bile tisti dan pisarne že zaprte.

Ker sem imel opravke v Celju, sem drugi dan spremljal očeta. Ko sva se pripeljala pred obrat v Sempeter, je bil na dvorišču šef Jože Šketa. Oče je izstopil, Šketa pa je začel nekaj kričati in kričiti z rokami. Nato sta odšla v pisarno. Čez nekaj časa sem iz avta izstopil še sam. Slišal sem, da kričanje še ni ponehalo. Zato sem šel pogledat, kaj se dogaja. Slišal sem: »Ne, dopropisa vam ne dam. Pogledjte, kakšna repa! Kaj si sploh mislite!«

Vstopil sem. Stala sta drug pred drugim. Jože Šketa je držal v vsaki roki po eno drobnjo repo. Pogledal me je po strani in še naprej kričal nad očetom, kako slabo repo mu je pripeljal. Bil je gluhan očetovo trditel, da je poslal repo takšne kakovosti kot prejšnja leta. Ko je za trenutek utihnil, sem ga vprašal, zakaj je repo prevzel in jo dal v predelavo, če se mu je zde-

lo, da ni ustrezne kvalitete. Odložil je repo, ki jo je držal v roki, se obrnil k meni, zajel sapo in pričel kričati:

»Kaj, ti smrkavec, boš to menš tvezil, ki nimaš kaj govoriti tukaj. Pogledj mojo glavo!«

Z glave je potegnil klobuk. Pokazala se je pleša in nekaj sivih las. Sam pri sebi sem pomislil, da je možak že v letih, precej star in živčen. Čudno, da še ni upokojen.

Na vprašanje, zakaj ni poklical inšpekcije, če se mu je zdelo, da repa ne ustreza kvaliteti, je ostal gluhan.

Oče je spoznal, da bo moral do dobropisa in denarja za repo po drugi poti. Tiho sva odšla.

V meni je še dolgo vrelo. Ne smem pomisliti, koliko dela, napora in znoja je bilo vloženega v ta pridelek. Jožetu Šketu pa verjetno ni bilo težko iz 4,5 tone repe poliskati dve drobnji repli.

SANDI JANSKA
Dobje pri Planini

ZAHVALA

Dne 22. avgusta letos mi je ogenj, ki je izbruhnil v gospodarskem posloplju, povzročil veliko gospodarsko škodo. Škoda bi bila

še večja, če ne bi bilo požrtvovalnih prijateljev in sosedov. Kljub nevarnosti, je uspelo rešiti živino, nekaj žita, orodja in del kmetijskih strojev. Vse drugo je uničil ogenj. S posredovanjem gasilcev je uspelo pred ognjem obvarovati stanovanjsko hišo.

Za požrtvovalno pomoč pri reševanju iz ognja, se iskreno zahvaljujem prijateljem, sosedom in gasilcem. Prav tako vsem občanom, ki so mi doslej kakorkoli pomagali. Zahvaljujem se mladinski organizaciji na Dobrni, ki je s prostovoljnim udarniškim delom pomagala pri pripravi temeljev za novo poslopje. Posebej se zahvaljujem zadruični enoti v Vojniku za veliko razumevanje pri odobritvi posojila, izdelavi načrtov in dobavi gradbenega materiala. Zahvaljujem se tudi krajevni skupnosti na Dobrni in nekaterim organom skupščine občine Celje za vsa uvidenost.

Kot majhen kmetovalec sem po nesreči ostal skoraj brez materialne osnove za obnovo gospodarskega posloplja. Zato mi je hitra pomoč znova potrdila dejstvo, da pri nas v nesreči nisi sam.

POLDE SVENT,
Klanc 10, Dobrna

OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE

ZAPUSTILA NAS JE MARIJA LIPOVŠEK IZ LIBOJ

Rojena na Vranskem pred 84 leti, je v zgodnji mladosti izgubila mater. Hiči cestarja se je kasneje kot paznica zaposlila v celjskih zaporih. Po nekajletnem službovanju je odšla na Madžarsko in se nato čez leta spet vrnila na svoje prvo delovno mesto. V predvojni Jugoslaviji je pomagala takratnim političnim jetnikom — med drugimi Francu Leskovišku in Tončki Čečevi.

Prišlo je usodno leto 1941. Okupacija jo je zajela na njenem službenem mestu — »starem piskru«.

Kastelka. Ponosna, vztrajna, v srcu mehka, blaga, pripravljena pomagati vsem, ki smo bile poleg ostale, potrebne še psihične podpore. Kaj je med ostalimi njenimi vzvišenimi deli pomenilo, kadar smo sprejemale v celico novinke, pa nam je za njenim hrbtom dajala znamenja, da je ta novoprišlica nemška vojvotica, naj bomo previdne. Bilo je ohranjenih mnogo življenj. Marija Lipovškova je bila vsem, posebno pa še nam, najmlajšim jetnicam, skrbna, dobra mati, kljub temu, da je bila sama pod stalnim nemškim nadzorom in celo fizično kaznovana. Lipovškova in Hauptmanova — dve slovenski paznici — bilki, na kateri smo se oprijemale in iskale pomoči. Paznica, ki je vtilala pogum, bodrila, ko pa je bila sama v svoji pazniški sobi, je jokala zaradi svoje nemoči, da bi preprečila zločine, storjene nad njenim ljudstvom.

Tako tudi ni dočakala dne, ko bi lahko predala ključke starega piskra osvoboditeljem, kar je bila njena želja.

V torek smo jo spremili do njenega zadnjega bivališča na žalskem pokopališču. Spremila jo je tudi lepa slovenska in partizanska pesem, ki jo je nadvse ljubila.

Nikdar je ne bomo pozabile — ostale ji bomo hvaležne.

V imenu jetnic »starega piskra« — njenih milih vrabčev

DANICA FRECE

BISTRICA OB SOTLI: BRZOJAVKE

KOSARKA. Starejše pionirke smo imele v Podčetrtku košarkarski turnir. Sodelovale so ekipe iz Podčetrtka, Kozja, Lesičnega in Bistrice ob Sotli. Ker smo zmagale na vseh tekmah, smo se vesele vrstile domov.

SOLSKO ŠPORTNO DRUŠTVO. V našem šolskem športnem društvu so letos pričeze z delom naslednje sekcije: gimnastika za mlajše pionirke in pionirke, košarka za mlajše članke ter nogometna, namiznoteniška in strelška. Sekcije vodijo vadiitelji, ki so opravili potrebne izpite. Organiziranih vaj smo veseli predvsem zato, ker jih vodijo zunanji sodelavci šolskega športnega društva.

ZA DAN JLA. V počastitev dneva JLA smo pionirji naše šole pripravili kulturni program. Obiskal nas je tudi oficir JLA iz Celja, ki nam je govoril o pomenu Jugoslovanske ljudske armade in hkrati učence osmega razreda seznanil s pogoji vpisa na vojaške šole.

ANICA CAGLIČ
STEFKA OSOJNIK
META PRATENGRAZER

Poštni, telegrafski in telefonski promet je v zveznem merilu urejen z zakonom o poštini, telegrafskih in telefonskih storitvah, ki velja od 1. aprila 1975. Zakon ureja razmerja med organizacijami združenega dela za ptt promet in uporabniki ptt storitev. Na podlagi tega zakona so bili izdelani splošni pogoji za opravljanje ptt storitev, ki urejajo v jugoslovanskem prostoru enotne pogoje za opravljanje posameznih vrst ptt storitev in uresničevanje medsebojnih pravic in obveznosti med ptt organizacijami združenega dela in njenimi uporabniki v zvezi s ptt storitvami.

Splošni pogoji za opravljanje ptt storitev so začeli veljati 19. decembra. Sprejele so jih vse jugoslovanske ptt organizacije združenega dela po poprejšnjem mnenju Gospodarske zbornice Jugoslavije in v soglasju z zveznim sekretarjem za pravosodje in organizacijo zvezne uprave. Objavljeni so v Uradnem listu SPRJ št. 51/76.

Splošni pogoji za ptt storitve so pravzaprav enotna pravila, po katerih se opravljajo ptt storitve na podlagi sodobne tehnike in tehnologije in oblik ptt omrežja. Poglavitni namen zakona in splošnih pogojev je za gotoviti optimalno kakovost ptt storitev ob sodelovanju vseh njenih uporabnikov, in to v množičnosti teh storitev.

Med najpomembnejšimi novostmi so roki, ki so določeni za prenos in vročitev pisemskih pošilk, paketov, nakaznic in telegramov. Ti roki so odvisni od oddaljenosti med sprejemno in naslovno pošto ter od organizacije dostave pri posamezni pošti. Pri poštini

NOVOSTI V PTT PROMETU

NOVI SPLOŠNI POGOJI ZA PTT STORITVE

pošilkah so ti roki od enega do štirih dni za pisma, dopisnice, pošne nakaznice, dnevnike in zelo nujne pakete in od dveh do šestih dni za tiskovine in ostale pošiljke. V najširšem okolišu z enkratredensko dostavo pa je rok od sedem do deset dni. Za telegrame v ožjem dostavnem okolišu je ta rok v urah, in sicer od štirih do desetih ur. Za širši in najširši okoliši se nujne pošiljke ne morejo poslati, pri telegramih in telefonskih pozivnicah pa je treba plačati dostavnino s posebnim slom.

Zaradi hitrejšega prenosa poslovnega dopisovanja se sporočila, ki so razmnožena z različnimi pisarniškimi razmnoževalniki in fotokopirnimi stroji, ne štejejo več za tiskovine. Teža paketov je omejena na 15 kg. Največja označena vrednost na vrednostnih pismih in paketih je 1.000.000 din. S pošto in telegrafsko nakaznico je moč poslati 10.000 din. Pri odkupnih pošilkah odkupnina lahko znaša največ 30.000 din.

V dostavi se, kadar naslovnika ni doma, lahko vročijo priporočene pošiljke, vrednostna pisma in paketi z vrednostjo do 1.000 din in izplačujejo nakaznice do istega zneska, njegovim odraslim družinskim članom.

V notranjem telegrafskem prometu je bilo usklanamesto dosedanjih 12 besed 20 besed. Sprememba ne jeno najmanjše število besed za telegram in je sedaj pomeni povečanje cene, ker imajo telegrame v naši republiki v povprečju več kot 20 besed.

Uvedena je nova storitev v telegrafskem in telefonskem prometu: opravljanje storitev s kreditno kartico. To je posebej ugodna storitev za poslovne ljudi, ker lahko opravijo telegrafske in telefonske storitve kjerkoli na območju SPRJ, cena za opravljeno storitev pa se računa njegovi delovni organizaciji.

Pomembna novost bo uvedba obdobja nočnega časa oz. časa cenejših meklrajnih telefonskih pogovorov in teleks zvez. Medklrajni telefonski pogovori in teleks zvez bodo cenejši za 50 odst. v času od 20.00 do 06.00 ure ob delavnih in od 20.00 ure v soboto do 06.00 ure v ponedeljek. Zato priporočamo uporabo teleks priključkov in telefona tudi v tem času.

V telefonskih govorilnicah s posredovanjem (na pošti) lahko uporabniki zahtevajo tudi nujne in zelo nujne telefonske pogovore.

Pri telefonskih pogovorih, ki jih posredujejo ptt delavci, imajo posebno prednost pogovori o nevarnosti (sporočilo o hudih nesrečah, potresih, neizglednih požarih, poplavih itd). Osebe, ki prijavljajo take pogovore na pošti, ne plačajo pogovora.

Spremenjena in natančneje so tudi določila glede selitve in prestavitve naročniških telefonskih naprav. Odstop oziroma prevzem telefona je odpravljen. Telefonski naročnik, ki se je preselil, ne more več razpolagati s telefonskim priključkom v prostorih ali stanovanju, iz katerega se je izselil.

Za vse območje države je tudi usklajen impulzni interval med telefonskimi centralami enega vozlišča na 15 sekund.

MALA ANKETA

VELIKA POBUDA

Čeprav je v tej anketi zajeta le pet sobesednikov, je vendarle zrcalo razpoloženja in pripravljenosti delovnih ljudi v celjski občini, da tudi z drugim samopriskepkom rešijo nekaj perečih problemov družbenih dejavnosti v občini.

Ce katera, potem ima tudi ta solidarnostna akcija, vso podporo. To je razveseljiva ugotovitev, saj človek, kadar gre za vprašanja otrok, njihovega varstva, izobraževanja in vzgoje, nikoli ne okleva in preiščuje bi ali ne bi. Tu je samo — da. Zda pa še toliko bolj, ker je program razširjen in se vanj vključuje tudi skrb za starejše ljudi, tudi kultura, zdravstvo...

LUDVIK GORENAK, vkovalec v Zlatarni Celje: Samopriskepvek je edina pot, po kateri hitreje rešujemo nekatera aktualna vprašanja družbenih dejavnosti. Sicer pa menim, da je tudi ta solidarnostna akcija lepo zajeta v naš samoupravni sistem. Tu v resnici prihaja do veljave delovni človek in njegova volja o delitvi sredstev, tudi o deležu, ki ga daje iz osebnega dohodka. Pa še to, da smo v našem kolektivu podprli pobudo o uvedbi drugega samopriskepka.

SONJA TURK, vodja kontrole v celjski podružnici Službe družbenega knjigovodstva: Pobuda po zdravljam, čeprav se mi zdi, da bi lahko v poznejših letih ta vprašanja drugače reševali in tudi na drug način zbirali sredstva za gradnjo takšnih objektov. Glede na to, da delam tudi v skupnosti otroškega varstva, moram povedati, da je na tem področju še veliko odprtih vprašanj, ki jih drugače, kot s samopriskepkom ni moč reševati. Cim več otrok v varstvo!

NUSA MEHLE, uslužbenka v celjski podružnici Ljubljanske banke: Gre za akcijo, ki smo jo že zdavnaj potrdili. Zato bo referendum samo formalni pristop v novo solidarnost. V Celju smo lahko ponosni, da na tak način rešujemo aktualna vprašanja družbenih služb. Ponošni tudi zato, ker so te in podobne akcije zrcalo naše zavesti. In ker gre v tem primeru predvsem za otroke, je pobuda toliko bolj pomembna.

FRANC BOŽIČ, učitelj na osnovni šoli Prve celjske čete v Celju: Samopriskepvek je primerna oblika reševanja aktualnih družbenih problemov. V šolstvu smo že doslej, po zaslugi prvega samopriskepka, ugodno rešili nekatera vprašanja. Zlasti prostorska, ki pa seveda vplivajo tudi na delo, na boljše učne uspehe itd. Tudi program drugega samopriskepka zajema nekatera aktualna šolska vprašanja, tako tudi graditev nove televoznice pri naši šoli.

DRAGICA TURK, predsednica zbora delovne skupnosti pri poslovnem združenju Formator v Celju: Veseli smo lahko, da je uspel že prvi samopriskepvek. Zaradi otrok, zaradi njihovega varstva in ne nazadnje zaradi osnovnega šolstva. Zda smo na pragu drugega. Glede na program bi ga morali podpreti vsi delovni ljudje in občani v celjski občini. Zato ni naključje, da je tudi naš kolektiv podprl to akcijo.

Nekaj več, kot 40.000 volivcev v celjski občini bo v nedeljo, 16. januarja na referendumu odločalo o samopriskepku. To bo hkrati praznik, za kar so se ljudje izrekli že zdlavnaj, zlasti pa v razpravah o srednjeročnih programih razvoja. Ze takrat so vsi skupaj ugotovili, da brez novega združevanja sredstev ne bo moč rešiti nekaterih vprašanj, ki silijo v ospredje.

M. BOŽIČ

KMETIJSTVO

DOHODKOVNI ODNOSI?

KAKŠNI NAJ BI BILI V KMETIJSTVU — POMEMBNO

Kaj pomenijo dohodkovni odnosi? O tem se veliko govori, a premalo razloži, da bi razumeli tudi mi, kmetje. Da ni to spet kaka past, da bi potem z našimi pridelki in živino počeli, kar bi hoteli? Kdor ne razume, je upravičeno nezaupljiv. A tudi kdor razume, upravičeno sprašuje, kako to zakonsko določilo uresničiti, da ne bi bil prikrajšan.

Namesto citatov iz zakona in učenih razlag pogledimo, kako bi bilo moč dohodkovne odnose uvajati v kmetijstvu. Kmetijske organizacije v Makedoniji in Vojvodini, ki sem jih obiskal pred meseci, so imele za grozdje, sadje in vrtnine že določene predloge. Sporazumno s trgovci bi ugotovili stvarne pridelovalne stroške in stroške trgovine. Upoštevati bi morali res le dejanske stroške, brez napihovanja, s katerim bi si trgovci ali pridelovalci poskušali prilastiti večji del dohodka. Ker stroški niso pri vseh pridelovalcih in trgovcih enaki, bi se morali dogovoriti za popre-

je. Kdor bi imel višje stroške, naj bi se trudil jih znižati.

Tako bi dobili najnižjo prodajno ceno npr. grozdja, ki bi pridelovalcem in trgovcem zagotavljala tak dohodek, da ne bi imeli izgube. V trgovini bi se grozdje prodajalo navadno po nekoliko višji ceni. Razliko bi si pridelovalci in trgovci delili v določenem razmerju, ki bi temeljilo na dogovorjeni najnižji ceni. Kdor bi imel v njej večji delež, bi dobil tudi več razlike. Po predlogu pridelovalcev naj bi del razlike v ceni dali tudi v rizični sklad, iz katerega bi krili izgubo, če bi zaradi nepredvidenih razmer na trgu cena v trgovini padla pod dogovorjeno. Ko sklad ne bi zadoščal, pa ne bi izgubljali le pridelovalci, temveč tudi trgovci, in sicer v enakem razmerju, kot bi bili udeleženci pri dohodku.

Dogovorjene cene pri prodaji grozdja in mošta pri nas ter poznejša doplačila gredo v tej smeri, niso pa še popoln dohodkovni odnos. Podobno je pri prodaji jabolk

iz družbenih sadovnjakov. Rejci krav se potegujejo za soodločanje pri mlečarnah. Dohodkovni odnosi pa se le počasi in težko prebifajo. Zivinorejo je treba obravnavati posebej zaradi neurejenih cen mesa. Trgovci pa ne marajo sprejeti niti jasnih predlogov pridelovalcev grozdja, sadja in vrtnin. Otepali se bodo lahko tako dolgo, dokler bodo dobili pridelke od nekaterih pridelovalcev brez pogodb o dohodkovnih odnosih.

Posamezni kmetje bi težko sklepali take pogodbe s trgovino in živilsko industrijo, a še težje bi se bojevali za uvajanje dohodkovnih odnosov. Zato se bodo morali povezovati med sabo, v zadrugah in drugih oblikah združevanja. Te oblike si lahko izbirajo sami — toda združevati se bodo morali, če si bodo hoteli izbojevati ustrezen delež v prodajni ceni svojih pridelkov. Tudi odnosi v zadrugah in drugih združenjih kmetov bodo morali temeljiti na dohodkovnih načelih.

JOZE PETEK

POLZELA

PROSLAVA 150 LET ŠOLE

SLAVNOSTNI GOVORNIK MILAN GERŽELJ

Minulo nedeljo so na Polzeli proslavili 150-letnico obstoja in dela šole. Slovesnosti v dvorani Svobode na Polzeli so se udeležili vsi najvišji predstavniki občinskega družbenega in političnega življenja.

Slavnostni govor je imel sedanjí ravnatelj Milan Gerželj, ki vodi šolo že trideset let. Orisal je zgodovino šole, ki je bila ustanovljena leta 1826. Prvih pet let je bil pouk v kmečki hiši pri Tavčerjih, nato pa se je šola preselila k župnišču. Prvo šolsko poslopje je bilo zgrajeno leta 1885 in odtlej je bila na Polzeli dvorazredna šola. Leta 1906 so zgradili še drugo šolsko poslopje, kjer so imeli v času med obema

vojnama že šest razredov. Takoj po vojni je šola postala sedemletna, kljub težavam s pomanjkanjem materialnih in učnih sredstev. Popolno osemletko so Polzelani dobili leta 1950. Šola pa je kmalu postala pretesna, zato so sezidali prizidek z 10 novimi učilnicami za kabinetni pouk, telovadnico in kuhinjo, vse to pa je bil sad samoprispjevka občanov žalske občine.

Danes obiskuje polzelsko šolo v 22 oddelkih 590 učencev. Ob prazniku šole je ta dobila lepi darili obeh delovnih organizacij na Polzeli — magnetofon in umetniško sliko.

TONE TAVČAR

ŠEMPETER:
SILVESTER
ZA OSTARELE

Krajevna organizacija Rdečega križa Sempeter je letos že tretjič pripravila novoletno srečanje krajanov z območja njihove krajevne skupnosti, ki so starejši od 70 let. Takih krajanov je 137, vabilu pa se jih je minulo nedeljo odzvalo nad 50. Prišli so iz vseh krajev krajevne skupnosti, da se skupaj poveselejo in vnovič premeljejo spomine na mlade dni.

Krajevna organizacija RK jun je pripravila prijeten program, v katerem so nastopili šempeterski solarji in narodnozabavni ansambel, zatem pa so se jim za udeležbo na srečanju zahvalili s skromno zakusko. Po uradnem delu srečanja se je kaj kmalu razvila prijetno razpoloženje, v katerem so kar deževale šale, pa stare ljudske pesmi, da o tistih, ki so jih recitirali stari ljudski pesniki, sploh ne govorimo.

Skratka, skromno pozornost krajevne organizacije Rdečega križa so vsi starejši od 70 let znali sprejeti tako, kot je bila zamišljena, kot družabno srečanje, ki naj pokaže, da niso pozabljeni in kot prilžnost, da se obnovijo in še utrdijo sklenjena prijateljstva. To lepo gesto pa so vabljeni krajanji do popolnosti izkoristili in ob zvokih polk in valčkov vsem dokazali, da še niso za storo šaro.

Tako so prijetno silvestrovali že 14 dni pred pravim Silvestrovim in gotovo bo to za mnoge tedno in najprijetnejše silvestrovanje letos.

B. S.

KMETJE IN ZK

VZTRAJATI

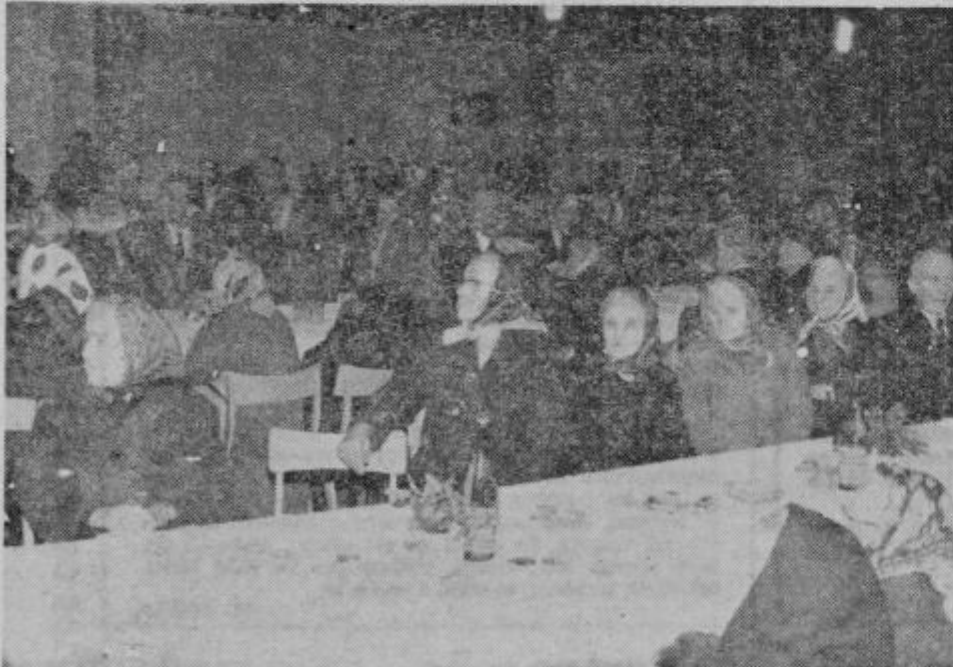
KREPITEV VRST ODRAZ POLITIKE

Gibanje članstva v zvezi komunistov na širšem celjskem območju v zadnjih treh letih pove, da je v obdobju 1973—1976 sprejetih v ZK več kot polovica novih članov, saj se je članstvo povečalo od 6877 na 10.725 ob letošnjem polletju. S krepitvijo članstva se je spremenila tudi struktura. Zdaj je v vrstah ZK 50,4 % kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, 16,4 % delavcev z višjo in visoko izobrazbo itd. Med člani ZK je 27,4 % žensk, 30 % članov je mladih do 27 let.

Positivni premiki, doseženi v treh letih v strukturi članstva, ki je močno pomlajeno in okrepljeno z delavci iz neposredne proizvodnje pa primerno niso posegli med kmečko prebivalstvo. V občinskih organizacijah ZK je vključenih le po nekaj kmetov pa še ti so z daljšim stažem in v starosti preko 60 let. Le 10 jih je v občini Zaloc, devet v šmarnski, šest v konjiški, drugje še manj, v občini Sentjur — čeprav

živi v občini precej kmečkega prebivalstva — pa v organizaciji ZK nimajo nobenega kmeta. Odsotnost kmetov v zvezi komunistov kaže na dokaj enostranski odnos organizacij ZK v kmetijskih delovnih organizacijah, zadrugah in krajevnih skupnostih do problematike kmečkega življa, na premajhno in tudi enostransko usmeritev komunistov v teh organizacijah, kmetijskih pospeševalcev, veterinarjev in drugih organiziranih socialističnih sil na vključevanje kmetov in kooperantov v družbenoekonomsko dogajanje. Botruje najbrž tudi zaprtost organizacij. Nerazviti dohodkovni in samoupravni odnosi v kmetijski proizvodnji pa so eno glavnih vprašanj, zaradi katerih v ZK ni ustreznega števila kmetov, po drugi strani pa prav odsotnost kmetov v ZK ohranja te odnose nerazvite. To pa je tudi že odgovor, katerih nalog se je treba lotiti v prihodnje.

B. V.

NOVO na trgu

ŠENČNO PIVO

poiščite ga na prodajnem mestu

pivovarna laško

IZ OSAKE NA JAPONSKEM

„LADJA, IMENUJEM TE - CELJE!“

JAPONCI SO VPRAŠALI PO AVBI IN CEKRU K MOJI NARODNI NOŠI

Dežela vzhajajočega sonca! Tokio ponoči! Sanje marsikoga, ki pa zaradi oddaljenosti večinoma ostajajo sanje. Združiti te sanje z resničnostjo imenovanja ladje z imenom našega mesta ob Savinji pa je veliko priznanje in tudi teška obveznost.

ZOFKA STOJANOVIC, dolgoletna celjska družbenopolitična delavka, članica Izvršnega sveta skupščine občine Celje, direktorica Centra za socialno delo Celje in še bi lahko naštevali, je bila ob vesti, da bo »botra« ladje z imenom CELJE, počaščena in — vzemirjena. Razumljivo. Ladjo so splovili v Osaki na Japonskem.

»Potovanje z letalom je bilo zaradi oddaljenosti zelo naporno. Z Brnikov do Fránkfurta, nato pristanek na Aljaski in od tam direktno v Tokio. No, tja je še bilo zanimivo, nazaj pa sem prespala polovico poti, kar je bila posledica utrujenosti. Iz Tokia še polet v Osako, kjer je čakala ladja.

Tako je celjska »botra« izmenjala tri letala, preden je prišla na cilj skupaj s kapitanom Ukmarmjem, predstavnikom Splošne plovbe Piran, ki je naročnik nove ladje srednje velikosti z imenom Celje.

»Več ali manj sem bila na potovanju po Japonski sama — razen ko je šlo za uradne zadeve — ker je imel kapitan Ukmar poslovne razgovore, deželo pa je tako dobro poznal, da mu ni bila

več zanimiva. Pravzaprav sem bila na potovanju sedem dni, od tega dva dni v Osaki in en dan v Tokiu. Slavnega »Tokia by night« nisem videla, ker sem se odpravila spat.

V Osaki so nas sprejeli predstavniki ladjedelnice, ki je zgradila ladjo Celje. Prišli smo v nedeljo popoldne. Najprej sem se odpočila, saj sem samo v avionu prebila 20 ur, da ne računam še pristanekov in čakanja.

Uradni del se je pričel v ponedeljek popoldne.

»Za splovice ladje so — kot je v navadi — pripravljali velik ceremonial. Tako kot znajo Japonci, točno, hitro in brezhibno. Najprej so nas odpeljali v ladjedelnico h generalnemu direktorju, razgovora pa so se udeležili tudi nekateri drugi naši predstavniki, ki žive na Japonskem.«

Za tako slavnostne trenutke je ženski vedno vprašanje, kaj naj obleče. Zofka Stojanovič s tem ni imela problemov, saj je bilo že vse dogovorjeno.

»Bila sem oblečena v našo narodno nošo. Znano je, da dajo Japonci zelo veliko na barve, zunanji blesk. Nisem pa imela avbe in cekra in — pomislite, Japonci so me takoj vprašali, kako to. Našo nošo so poznali zelo dobro iz prejšnjih splovitev naših ladij. Seznanili so me s protokolom in predvsem s tem, kako je potrebno z enim zamahom presekat vrvico. Če se tu zatakne, ladja ne bo srečno plula. Tako pravijo! Ogromnemu šopku rož je sledilo obvezno fotografiranje.

Ladja na kobilici se mi je zdela ogromna. Na posebnem platuju smo se zbrali in ceremonial se je pričel. Kljub

temu, da smo bili v ladjedelnici, je vladala izredna tišina in to je še bolj poudarjalo slovesnost trenutka. Vse je potekalo neverjetno točno. Japonci so pač takšni, manjka pa jim improvizacije, saj če ne gre kaj po programu, izgube glavo. Moj nagovor je bil seveda v slovenščini: Ladja, imenujem te z imenom Celje. Plovi srečno, v dobrobit narodov Jugoslavije. Bodi varen in topel dom pomorščakom, ki te bodo vodili po širnih morjih sveta. Z lepo izdelano sekirico — zdaj jo imam kot spominek doma — sem udarila po vrvi in na panju. Steklenica šampanjca je zletela, se razpršila ob boku ladje Celje in počasi je zdrknila ladja v vodo.«

Zofka Stojanovič se ni spuščala v podrobnosti, kako je občutila ta trenutek, lahko pa si to predstavljamo.

»Vzdušje je bilo sijajno. Barvni papirčki v zraku, glasba, himne, slikanje in še in še. Popoldne je sledil še sprejem v hotelu, kjer sem predstavnikom ladjedelnice izročila darilo občinske skupščine Celje — risbe Celja v 18. stoletju, tiskane na pergamentnem papirju. Seveda pa sem jim povedala tudi nekaj besed o preteklosti in sedanosti našega mesta.

Najbolj uradni del je bil tako končan, prihodnji dan so mi omogočili ogled Kiota, starodavne cesarske prestolnice, starega gradu v Osaki, nato pa sem s slavnim hitrim vlakom odpotovala v Tokio. Moram reči, da je povsem podoben — znotraj — našemu poslovnemu vlaku. Razdalje, ki je nekaj večja kot Celje — Beograd, smo prevozili v treh urah. (Tu podobnost z

našim vlakom odpade — prip. pisca.)

Jasno je, da smo Zofko Stojanovičvo povprašali še po tradicionalni japonski gostoljubnosti.

»Pozorni in gostoljubni so prav neverjetno, do vseh potankosti. Včasih ti je zaradi tega kar neprijetno, saj tega mi nismo navajeni. Na drugi strani pa je res, da so prav vzhodnjaško zaprti vase glede stvari, ki niso v zvezi s poslom.

V glavnem sem uživala samo japonsko hrano, le palice za riž, ki je obvezna predjed, »medveda« ali desert nisem znala uporabljati. Nekaj časa sem se mučila, potem pa zaprosila za pribor. Seveda s tem ni bilo težav, saj so tako v hotelu kot v ladjedelnici naredili vse, da se kot njihovi gostje počutimo čimbolje.«

Pot nazaj je bila krajša. Daljša pa bo pot ladje Celje, ki bo, preden zarže brazdo v plavem Jadranu, obiskala še vrsto svetovnih pristanišč.

Meseca maja jo bodo najverjetneje na Reki pozdravili poleg njene »botre« tudi številni Celjani.

MILAN SENICAR

FRANJO FIJAVŽ

DRAMLJE NEKOČ IN DANES

Zadnje nedeljo v mesecu septembru so ob priliki krajevne praznika Svetelka Dramlje tamkaj zborovali tudi aktivisti celjsko-savinjskega okrožja iz leta 1941-45. Zborovanju, na katerem je govorila o medvojni dogajanjih, političnem delovanju OF in borbah partizanskih enot na tem področju Milica Gabrovč-Lenka, sekretarka okrajnega odbora OF v 1944 in 1945 letu, sta med drugimi aktivisti in borci prisostvovala Sergej Kraigher-Andrej, nekdanji sekretar PK KPS za Sev. Slovenijo in narodni heroj Peter Stante-Skala.

Dramlje postajajo vse večji in lepo urejen kraj šentjurske občine. Ležijo ob hitri cesti Celje-Maribor. V desetih minutah se lahko z avtomobilom pripelješ iz Celja v središče kraja. Nič več ne bo tolikega odhajanja ljudi iz Dramelj. Obratno, mnogim Celjanom in okolčanom se bo nudila ugodna prilika za postavitev stanovanjskih hiš v tem idiličnem in zdravem kraju. Še pred letom je bila pot do delovišč in kruha dolga in naporna. Nekaj let po osvoboditvi so se delavci vozili na delo v Sentjur, Store in Celje s kolesi in motorji. Potem so dobili delavski avtobus za prevoz do Stor in kasneje redno avtobusno zvezo prek Sentjurja do Celja. To je bilo že boljše, posebno za šolsko mladino. Kdo bi le danes lahko naštel vse osebne avtomobile marljivih Dramelčanov! Nekaterim ljudem hitra cesta res ne more pomagati toliko kot tistim, ki so se vse do nedavnega vozili po strahovito slabi makadamski cesti in potrebovali z avtobusom in vmesnimi postanki domala celo uro do Celja. Cesta res ni vse, je pa veliko. Ljudje so približani zdravstvenemu centru, bolnici, kulturnejšemu življenju in dosti lažje si bodo izbrali delovna mesta.

Nekdaj se je v teh krajih kljub trdemu delu in pridnosti ljudi težko živel. Tudi žulji in znoj niso prinesli vsem dostojnega življenja. Kmetijski pridelki (vino, sadje, les) niso mogli preživljati vseh, kosebno ne tistih, ki so imeli malo zemlje. In teh je bilo

LUDVIK MASTNAK, predvojni napredno usmerjen družbenopolitični delavec. Kmetijski sin iz Sedine, zaupnik OF, ustreljen v Mariboru 27. 12. 1941.

največ. Delovnih mest je bilo doma in izven kraja pre malo. Tudi tujina ni potrebovala toliko delovnih moči kot danes, zato so redki odhajali na delo v Avstijo in Nemčijo, kjer so bili za služki bolj skopi kot so danes. Nikdo se ni pripeljal ob vrnitvi z avtomobilom, niti z motorjem, temveč le s kolesom, gramofonom ali fotografskim aparatom in z nekaj bomo prisluzeni-mi beliči v žepu. In vendarle so nekateri ob svoji vrnitvi hvalili razmere v Nemčiji, češ, tam je delo, tam je kruh.

V svoji zaslepljenosti so se odtujili našim razmeram in se, ponasajoc s svojo slabo in »polomljeno« nemščino, po prihodu okupatorja vdinjali njegovemu potujčevalnemu in policijskemu aparatu. Takšnih ni bilo med Dramelčani veliko, a povzročili so dosti gorja v svoji okolici.

Razen tistih, ki so šli že pred vojno v nasprotno smer, so živeali v Dramljah ljudje, kateri so se trudili izboljšati gnotno stanje kmetov in delavcev. Dramlje so bile v bistvu vsa leta pred drugo svetovno vojno napreden kraj. Delitev na klerikalce in liberalce je vselej odmerila liberalcem večjo težo. Pri vsem tem je pomembno, da se je pričel neke v tridesetih letih del kmetijske mladine odmikati od tedanjih telovadnih in kulturnih društev (»Sokol«, »Orel« in kat. prosvetno društvo). Napredna učitelja Košutnik in Václav Povh sta vzgojno vplivala na mladino in priporočala sožitja. Drameljski župani, posebno še Franc Mastnak (brat Ludvika), ki je bil v obdobju svojega županovanja najmlajši župan v Sloveniji, so simpatizirali z akcijami napredne mladine. Drameljske župane so v predvojnem obdobju »dajale« v glavnem tri družine: Blaža Jeseneka iz Vidnega (pozneje v Svetelki), Antona Mastnaka (Sp. Potočjek) in Tomaža Mastnaka (Kopinšek iz Sedine). Zadnji župan in to od 1936. leta do okupacije je bil Franc Zdolšek iz Svetelke.

POMEMBEN VPLIV DRUŠTVA KMETSKIH PANTOV IN DEKLET (DKPID) Med tistimi vplivnimi in agilnimi kmetijskimi fanti, ki so v Dramljah pričel ubirati svoja pota in se ukvarjati ne le s kulturnimi in telovadnimi prireditvami, sta bila najuspešnejša Andrej Jesenek in Ludvik Mastnak. Ze

1928 leta sta ustanovila podružnico DKPID leta 1924. Pred drameljsko »Detva« so pripravila napredno gospodarjenje na vase, prirejala so gospodinske, vrtnarske, šiviljske in razne druge tečaje za gospodinje in dekleta, pripravljala so srečanja kmetijske mladine na tekmah koscev in žanjic, ob hitrih voznjah s konji, ob kolesarskih tekmovanjih itd. V Sloveniji so pričeli delovati DKPID leta 1924. Pre drameljsko »Deteljico« je bilo na Stajerskem ustanovljenih še nekaj društev in to v Smarjetu ob Pesnici, v Vidnu ob Ščavnici, v Orli vasi (od tod je bil doma Ivan Kronovšek, dolgoletni predsednik glavnega odbora teh društev za Slovenijo) in v Leskovcu pri Krškem. Šele v naslednjih letih so pričeli delovati odbori v drugih krajih celjskega področja.

»Deteljica« je v Dramljah osnovala tudi igralsko in pevsko skupino in vsako leto so šli po nekajkrat na poučbe in družabne izlete v razne kraje. Prirejali so predavanja in se seznanjali s političnimi tokovi doma in v svetu. Upoštevat je, da se je komunistična stranka v Sloveniji od 1973. letu čedalje močneje povezovala s kmetisko mladino, ki je v marsičem doprinesla za razvoj kmečko-delavskega gibanja. Navesti je treba le nekoliko imen poznanih članov glavnega odbora Zveze DKPID (dr. France Hočevár, Mira Svetina, Rudi Cačinović — takrat so bili še študentje) in ožjih sodelavcev (Bratko in Ivan Kreft, Ivan Bratko, Silvíra Tomazini, Jože Lacko in dr.) in spoznamo lahko, da je bilo delovanje teh društev podprto in spremljano ob dejavnosti KPS. Tudi predsednik glavnega odbora Zveze v tistem obdobju (Ivan Kronovšek) in tajnika (Vladimír Kreft in Ivan Nemeč) so bili napredno usmerjeni in kasneje udeleženci v narodno osvobodilnem boju.

LUDVIK MASTNAK — PRVA ZRTEV OKUPATORJA

Odborniki »Deteljice« v Dramljah so postali, posebno še njen predsednik, močna opora prvim političnim aktivistom in partizanom na celjskem področju. Ime Ludvika Mastnaka bo ostalo v zgodovini delovanja »Deteljice« in osvobodilne fronte na drameljskem področju v 1941. letu: zapisano z zlatimi črkami.

LJUDJE IN KRAJI — REČIŠKA DOLINA

NI ŽE DOLGO VEČ ZAKOTNA

TIM BI RAD POMAGAL ŠE BOLJ, DA BI ŽIVELA VSA REČICA

Pogosto, da, zelo pogosto ali pravzaprav kar naprej razmišljam o Rečiški dolini. O tisti Rečiški dolini, ki pri zdravilišču v Laškem pod železniškim viaduktom zavije na zahod in se potem vije, vzpenja, širi in oži dolgih devet kilometrov vse tja do Kala. Razmišljam o njej pred petnajstimi, desetimi leti in o tem, kakšna je danes.

Spominjam se je. Bila je tako kot skoraj vse bolj ali manj zapostavljene, odročne doline. Na zelenih obronkih počivajo kmetije, ki so tu že kdo ve kako dolgo. Veliko je sadnega drevja. Pa zelenih travnikov in bujnih gozdov. V dolini, ob cesti pa ljudje, kakor da so se bali ali pa niso imeli veselja in niti želje, niso postavljali hiš. Cesta je bila makadamska. Po vsakem hujšem nalivu si se kar izgubil v ogromnih luknjah. Laška krajevna skupnost, ki je takrat imela in ima še danes na skrbi ceste, se je sicer trudila, da bi jo zakrpali. Toda, to je na makadamu težko. In ljudje so negodovali in se tudi izseljevali. Niso vide-

li perspektive. Za meščane, ki so hodili po asfaltu, ki so imeli trgovine, kino in še kaj, smo bili zaostali.

Sami, Rečičani, si nismo mogli pomagati, da bi se naša dolina razvila, da bi šla v korak z življenjem drugod. Imeli smo industrijo — rudnik rjavega premoga. Toda, to ni bilo dovolj.

Na občini so takrat, okrog 1970. leta, spoznali, da bo treba nekaj ukreniti. Zdaj ni bila samo Rečiška dolina, ki je zaostala. Šepalo je po celi občini. Odločili so se za samoprispevek. Rečičani smo spoznali, da je to naša velika priložnost. Na referendumu smo se izrekli za samoprispevek in denar naj nam bi v petih letih prinesel prve kilometre asfalta.

Zatem, 1973. leta, nas je pretresla strašna novica. Zaloge premoga so se zmanjšale in grozila je nevarnost, da bo treba rudnik zapreti. Širšo družbeno pomočjo je prišla rešitev. Postavili so TIM — tovarno izolacijskega materiala. Rudnik je postal njen TOZD.

Za Rečičane se je začel neslut, skokovit razvoj, ki mu komajda sledimo. Dobili smo tovarno, ki zaposluje okoli tisoč ljudi. Tovarna pa je poskrbela, da se je Rečica tudi drugače razvijala. Kolektiv TIM je sam plačal prva dva kilometra asfalta. Z njim je prišel preobrat. Rečičani smo spoznali, da je tej dolini vendarle lepo in da se tu spleča živeti. Rasti so začele družinske hišice. Pa avtomobili. In vendar je bilo vse to predvsem v spodnji Rečici, zgornji del doline je še vedno životaril.

TIM bi rad pomagal še bolj, da bi zaživela vsa Rečica. Toda, kolektiv so vezale obveznosti za odplačevanje posojila. Rečičani smo razumeli. Hvaležni smo kolektivu, kar je storil. Odločili pa smo se, da bomo skušali sami naprej.

Izvolili smo člane v novo vodstvo krajevne skupnosti. Zdaj ni zaživela le krajevna skupnost. Z njo vred tudi krajevne družbenopolitične organizacije. Po dolgem času je bil spet ustanovljen mladinski aktiv. V kulturnem do-

mu — last TIM, ki nam ga bodo prav zdaj in spet s svojim denarjem povsem prenovili — smo začeli prirejati proslave. Pogosto gostujejo amaterska gledališča. Še vedno pa je bila največja želja, da bi dobili še več asfalta.

In zdaj ne gre drugače, kot da ne omenim nekaj imen iz krajevne skupnosti (Lesjak, Starc) in iz TIM (Seme). Koliko dela, koliko neprespahanih noči. Krajanji so zahtevali asfalt. In ti trije so priskrbeli denar, čeprav na račun zdravja. Dobili smo še dva kilometra moderne ceste — vse do Hude jame. Mimogrede — tem trem možem se še do danes ni nihče zahvalil! Pa bi bilo prav, če bi kdo to opravil. Morda bo ta zapis napako popravil.

Rečiška dolina ni nič več zakotna. Zdaj je vsa cvetoča, razvijajoča.

Pa še nekaj — v laški obči. Ni razpisujejo referendum za nov samoprispevek. Rečičani bomo glasovali ZA, da bo asfalt segal vse do pod Kala. Hvaležnosti do našega TIM pa pa se tako ne da popisati.

ZDENKA STARC

HUMORESKA

ŠEF ZMORE VSE!

Moj prijatelj se je zadnjič odločil, odločitev pa je nepreklicno zahtevala soproga, da si nekoliko uredi kuhinjo. Ureditev je bila potrebna z vzgojnega stališča, je zadevo utemeljila žena. Kupili bomo kuhinjski šank, da bo lahko nemoteno posedal na barskih stoličkih, če že mora, je nakup utemeljila soproga in moj prijatelj se je strinjal v celoti. Tako kot je navajen.

Prijetno kuhinjsko osvežitev sta naročila, plačala, normalno, na obročno odplačevanje in čakala. Dolgo sta čakala in pričakala sporočilo iz tovarne, da je garnitura že v trgovini v njihovem mestu.

Soproga našega prijatelja je odbrzela v trgovino. »Jutri, tovarišiča, ostanite doma.«

Tovarišiča je ostala doma pa tudi moj prijatelj. Naročenega in obljubljenega ni bilo. Znanca sta se sporekla na smrt in ker ni bilo pri roki drugega, ki bi lahko bil potencialni krivec, je vihra zgrmela na hrbet mojega prijatelja.

Ksantipa pa ni poznala miru in je odločno napadla trgovino. Sedaj se je zadeva nekoliko razjasnila: stolov, tistih barskih namreč še ni. Če ni pa ni, ampak čez nekaj dni je besna ženska telefonirala v tovarno in od tam so ji rekli, da so stoli že nekaj dni v trgovini.

Sledil je ponoven napad na sovražnika. »Stoli, tovarišiča? Seveda so pri nas, a jih ne moremo pripeljati. Ne moremo in pika.«

»Kje je šef?«, je dvignilo pokonci razjarjeno žensko, »šefa!«

»Če boste lahko dobili šefa, boste čisto gotovo došli tudi stole. Mi pa ne moremo pomagati.«

Zárveča je kot sam vrag po stopniščih, hodniku, sobanah, nadstropjih, mimo šefov, podšefov, vodij oddelkov, le ta pravega šefa ni našla. Naslednji dan, moj prijatelj je bil že na robu živčnega zloma, so stoli prišli.

Kaj bi šele bilo, če bi dobila šefa? Najbrž bi kar skupaj odpeljala stole.

KOZERIJA

ČLOVEK, KI NE BERE ČASOPISOV

Užaljenost je huda reč: gnjavi in grize človeka, da bi se razpočil kot mlini mehurček. Ljudje pa pravijo: boljša je prva zamera kot zadnja. Prva se nekako odpusti, zadnja nikoli. Tako meni tudi možakar, ki ne bere več časopisov.

Zgodilo se je pred leti. Dobro poučen pa menda od stle nesramen človek od časopisa je o našem možakarju (da se razumemo: o tistem, ki ne bere več časopisov) nekaj nabrkljal v svoj časopis. Naš možakar je vrstice ogorčeno prebral, zmečkal časopis, pljunil nanj in spregovoril o porogrizu nekaj nedostojnih besed, ohladil pa se še dolgo ni.

Ampak, da bodo stvari jasne: perogriz (tako ga je užaljeni v sveti jezi imenovali od tega trenutka dalje) je imel vendarle prav. Da je imel prav, prizadetelega občana ni zanimala. Kako vendar, za vraga, upa ta spisec napisati o njem, ki je nekaj, sploh kakšno besedo. Skandal. In občan se je v trenutku odločil, da tistega časopisa ne bo več bral. Ne bo in pika.

No, da bi ga bral, ga najbrž tudi nihče ni silil. Človek se lahko odloča prostovoljno.

Nista minili dve leti, ko je perogrizov kolega znova našel priložnost in napisal besedo dve o našem možakarju. Je že tako, zmoltljivi smo vsi, ki delamo in prizadeva ga je pač polomil. Tokrat je zadeva izšla v drugem časopisu. In spet se je človek odločil, da tudi tega časopisa ne bo bral, ko pa mu je jeza zavrela tako močno, da bi mu skoraj razneslo glavo, je postavil piko na t: nobenega časopisa ne bo bral, kajti ti novinarji pišejo le zaradi tega, ker pač morajo pisati. Nezaslišano.

Za občana smo v resnih skrbah. Naj se na primer zgodi, da kdo napiše o njem kakšno vrstico v knjigi. Človek potem še knjig ne bo bral, še tistih pet, ki jih prebere na leto. Treba se je namreč zavedati, da bo sleherni, ki bi si to privoščil, kriv za možakarjevo (nizki) kulturni nivo.

MILENKO STRASEK

ODRASLI V OSNOVNI ŠOLI

Pri osnovni šoli Prve celjske čete v Celju že drugo leto samostojno deluje oddelek za odrasle, prej, vse od 1970. leta, pa sta ta oddelek skupaj pripravljala šola in Delavska univerza.

To je še vedno aktualno. O tem govorijo tudi podatki o številu tistih, ki v popoldanskih oziroma večernih urah hodijo v višje razrede osnovne šole. Samo zdaj je v šestih oddelkih 155 učencev. Da, učencev, v povprečju starih okoli 25 let, ljudi, ki zaradi najrazličnejših vzrokov niso končali osemletke. Zdaj hodijo v šolo potem, ko opravijo svojo obveznost na rednem delovnem mestu. To šolanje je zanje brezplačno. Stroške nosi občinska izobraževalna skupnost.

Zdaj je šola znova razpisala vpis v oddelke za odrasle. Vpisovanje bo do 12. januarja prihodnje leto. In potem — začetek rednega dela, ki bo za to skupino vse do sredine junija. M. B.

GORNJI GRAD: PRIZNANJA

V organizaciji Občinskega odbora Zveze rezervnih vojaških starešin je bila v soboto v Gornjem gradu osrednja občinska proslava v počastitev dneva JLA. Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine republiške izobraževalne skupnosti Jože Deberšek, drugi del sporeda pa so lepo pripravili učenci petega razreda domače osnovne šole, zatem pevski zbor te osemletke ter moški pevski zbor iz Jočne.

Na slovesnosti so med drugim podelili številna priznanja. Malo plaketo JLA je prejel Hinko Čop, zlato plaketo ZRVS Slovenije pa občinski zbor ZRVS Mozirje, Janez Zagar, Jože Kozar in Jože Mejač. Dobitnika srebrne plakete sta bila Marjan Dobrovc in Dušan Martinčič, bronasto pa so dobili: Franc Vuga, Maks Pirnat in Franc Ros.

Najlepše priznanje za svoje delo pa je prejel Savinjski odred teritorialne obrambe, ki je bil proglašen za najboljši odred v Sloveniji in je zato dobil pokal v trajno last.

OB NESREČI PRI ŠENTRUPERTU

TOVOR ZOPET GROZIL

NEPRIPRAVLJENI NA NESREČE — UKREPI

V torek zjutraj, le nekaj minut po 8. uri, se je pri Šentrupertu pripetila težka prometna nesreča, v kateri sicer ni bilo smrtnih žrtev, spet pa so zagrozile hude posledice, saj je bilo v nesreči soudeleženo vozilo-cisterna, ki je prevažala nevtreljivo, a strupeno lepilo.

Voznik cisterne Viatorja, Jože Trstenjak iz Ljubljane, je vozil v smeri iz Šempetra proti Ljubljani. Nekaj sto metrov pred križiščem v Šentrupertu mu je nenadoma na preglednem delu cestišča zapeljalo na njegov voznik pas nasproti vozeče vozilo LJ — 171-267, ki ga je vozila Milena Strukelj. Po silovitem trčenju je voznik cisterne izgubil oblast nad vozilom, ki se je prevrnilo in po več deset metrih drsenja obstalo povprek na cesti. Voznico so s težjimi poškodbami prepeljali v celjsko bolnišnico.

Vnovič pa je zapretela, kot pred 14 dnevi, pri nesreči cisterne pod Trojanami, nevarnost zaradi onesnaženja. Cisterna je namreč prevažala 20 kubikov formaldehina, nevtreljivega lepila za iverne plošče, ki pa vsebuje strupene primese. Nesreča se je pripetila le slabe 4 km (4 ml-

nute vožnje) od prvih vodnih zajetij, na mestu, kjer je izredno bogato nahajališče podtalne vode. Le sreči v nesreči se spet lahko zahvalimo, da je ostalo le pri nevarnosti, saj cisterna ni počila in ni bila tako poškodovana, da bi iz nje ob nesreči stekla večja količina lepila. Isteklo je le nekaj litrov snovi, ki je ne bo težko nevtralizirati.

Ob tem pa se moramo vnovič zamisliti nad nekaterimi dejstvi. Nesreča pod Trojanami je bila prvo opozorilo, nesreča v torek pa dokaz, da smo na podobne katastrofe nepripravljene. Kako drugače naj sicer razumemo, da so morali po dvigalo kar v Grosuplje, kako naj si razlagamo dejstvo, da nikjer v bližini ni bilo primerne črpalke, s katero bi v pripravljenosti sode prečrpali nevarno snov. Pač, črpalke je bilo več, le da svoje funkcije niso mogle opraviti, kljub dobri volji gasilcev. Tako so si pomagali kar z GRADBE-NO črpalke. Direktor Vodne skupnosti NIVO Celje Niko Rožič je ob nesreči povedal, da vsakodnevno na naših cestah preži potencialna nevarnost, tudi za pitno

vodo in s tem za občane. Toda brez potrebne preventivne in intervencijske opreme ob nesrečah take vrste ni mogoče ničesar narediti. Na nevarnost smo doslej le opozarjali. Vendar, to ne zaleže. Tokrat zato terjamo hitre ukrepe in ustrezne rešitve. Terjamo, da se nabavi vsa potrebna preventivna in intervencijska oprema in da se razmejijo odgovornosti za akcije po nesrečah. Terjamo postavitev opozorilnih znakov in znakov z omejitvami hitrosti na območjih, kjer lahko razlit strupen tovor ogrozi pitno vodo. Terjamo odločneje omejitve dovoljene toneže posameznim prevozov, spremstvo nevarnih tovorov in drugo. Malomarnosti je bilo dovolj in ne moremo se večno zanašati le na srečo, ki nam je pomagala tudi ob tej nesreči. Podpiramo tudi predlog območne vodne skupnosti v dogovoru med proizvajalci in prevozniki nevarnih tovorov, vodnim gospodarstvom in drugimi zainteresiranimi o nalogah, združevanju denarja in preventivni pri prevoznih nevarnih tovorov.

BRANKO STAMEJCIČ

Ljubljanska banka

ne samo v prvih januarskih dneh,

kadarkoli lahko pripišete obresti za minulo leto

Vsakdo, ki varčuje, gotovo precej dobro pozna vse načine obračunavanja obresti, pozna višino obrestnih mer za različne oblike varčevanja in gotovo pozna ugodnosti, ki jih prinaša varčevanje pri Ljubljanski banki. Kljub temu pa smo se odločili, da vas čisto na kratko seznanimo z obrestnimi merami, po katerih banka varčevalcem obračunava obresti od vloženih sredstev.

Dinarska in devizna sredstva občanov obrestuje Ljubljanska banka po obrestni meri:

- 7,5 % letno za vloge na vpogled,
- 9 % letno za vloge, vezane na 13 mesecev,
- 10 % letno za vloge, vezane na 24 mesecev.

V primeru, da se odločite za vezavo sredstev, vam le-ta prinašajo večje obresti, kar vam daje več možnosti, da zadovoljite svoje potrebe in uresničite svoje želje. Pri sredstvih na deviznih hranilnih računih se vse obresti obračunavajo v tuji valuti.

V Ljubljanski banki dinarske in devizne hranilne vloge občanov vodimo v elektronskem računskem centru, zato lahko zelo hitro in natančno izračunamo vse obresti od vloženih sredstev naših varčevalcev. Vsi podatki o obračunanih obrestih za minulo leto so shranjeni v elektronskem spominu in vam jih bo banka lahko avtomatično pripisala katerikoli dan v letu z enako natančnostjo in zanesljivostjo kot v prvih dneh po novem letu.

Vsako leto zasledimo primere, ko se že v prvih januarjskih dneh zglašijo pri bančnem okencu znatno več občanov kot običajno, ker želijo, da bi jim banka na hranilne knjižice pripisala letne obresti.

Dolge vrste čakajočih so za banko in za občane neprijetne, zato vam svetujemo, da s pripisom obresti počakate nekaj dni, saj vam bo banka natančno in zanesljivo vpisala obresti ob prvem vašem obisku.

Mimogrede pa še tale dobra novica, ki je mogoče še ne veste. Tudi sredstva na vašem tekočem računu obrestuje banka po enaki obrestni meri kot hranilne vloge na vpogled, to je po 7,5 % letno.

Spet bomo odločali. Veseli in ponosni. Znova bomo rekli svoj »da« za lepši jutrišnji dan, za naše otroke, za kulturo, šolstvo, telesno vzgojo, zdravje in varstvo ostarelih. To bo naš dan. Dan vseh, ki hočemo naprej, samo naprej!

FRAN ROŠ

ZVESTA ČETA

17

»Milan, hvaležna sem ti za iskrenost in hitim, da ti pišem prav tako odkrilo. S solzami sreče sem čitala tvoje pismo. Plemenit si, mnogo boš hotel najti v človeku, ki naj pojde vse življenje s teboj. Bojim se, da si vreden lepše sreče, kakor bi ti jo mogla dati jaz. Koliko sem bila ves čas s teboj, kako tople so bile misli, ki so me že mesece vezale s teboj! Priznavam ti, da sem čutila, da je več ko prijateljstvo tisto, kar me je bližalo tebi.

Bodi močan, Milan! Ako bi ti ob hudih dneh mogla biti v pomoč, kako z ljubeznijo bi bila s teboj, čeprav sem šibka.«

Milan je stopil v park z največjo srečo v srcu. Svetleje je gorelo sonce, prijazneje se je modrilo nebo nad njim. Se je gole veje iztezalo drevje, a v njem je že krožil sok novega življenja.

Svojo srečo je odkril Tinetu, ki je bil vse tiste dni trd in temen.

»Bodi srečen! Toda še hujša ti bo pol v črne dneve,

ko boš toliko zapuščal. S praznimi rokami pojdem jaz v vse, karkoli pride.«

Velikonočni zvonovi so peli ubrano in težko nad vasmi v sončni popoldan. Travnike je prepregalo mlado zelenje, drevje ob cesti je pričenjalo odpirati popje.

Vera in Milan sta krenila na stezo ob reki, šla sta skozi tiho svetlobo, ob gaju z borovjem in jelševjem.

»Tako smo živeli v načrtih, delu, sanjah in tovarišiji. Prezitali smo vse prazno in narejno, sovražili krivico in nasilje, ljubili našo zemljo, to ubogo. Potem smo verovali v tisto veliko ljubezen, ki jo doživimo. Kakor vizijo smo gledali deklico, ki pride. To srečo sem doživel, toda baš pred vstopom v svojo najtežjo dobo. Ti si prišla. Zdaj se bom smehljaj vsemu, kar mi bo treba preboleti, ker vidim na koncu gorja cilj: tebe. Bodi močna tudi ti, Vera, ker ti boš moja moč. Glej, v borbi si bova morala ohraniti srečo.«

»V tak čas naju je postavila usoda.«

»Ali slučaj. Sicer so osemnajstletniki doživljali drugačne mladosti ni so stali pred problemi mnogo pozneje. Iz šolskih klopi v borbo na nož. Od antičnih klasikov pod povelja korporalov. Namesto Zpančičevih pesmi bom nosil s seboj bajonet in granate. In vendar je mnogim vse to, kakor bi bilo v redu in prav, po božji volji, in bi drugače niti biti ne moglo.

Na sever so jadrani beli oblaki, med njimi je sijala sinjina neba. Pomladna mehkoča je bila razlita v pokrajini, topel veter je vel kakor nemir, ki gre skozi srca.

»Ne misli samo na vse to, Milan! Reši si te lepe ure, ki so še tvoje in svobodne! Hudo mi je, ko te vidim vsega temnega. Koliko jih je, ki jih tepe čas. Stane je v inter-naciji, pol življenja mu tam uničijo. Za Cirilom ni sledu. Toda ti preživiš vse to, vrneš se in vse najboljše v življenju bo šele pred teboj.«

»Trebalo bo samo zatisniti oči, stisniti zobe in hoditi z mrtvim srcem skozi vse. In se vrnem v novi čas.«

V tem novem času ga bo pričakovala Vera. Zdaj je hodila ob njem. Lepa in mirna. Močno je prijel njeno roko, njene mehke prste je prišel k ustnicam.

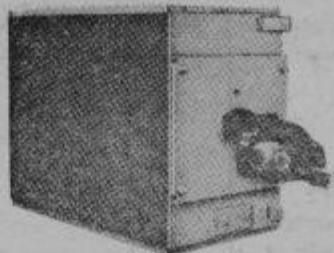
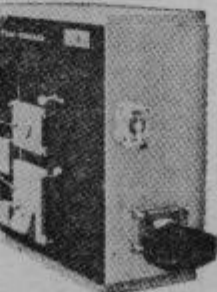
Vse drugo se je bilo umaknilo izpred njega. Občutil je le resnico, ki je bila velika, najlepša. Ze zaradi Vere mu bo prizaneseno.

TAM-STADLER

1. TOPLOVODNI KOTLI
2. OLJNI IN PLINSKI GORILNIKI
3. ELEKTRONSKA REGULACIJA

VSE ZA OGREVANJE

**SUPERAVTOMATSKO
OGREVANJE
Z VAKUUMEMAJLIRANIMI
BOJLERJI**

Mednarodni patent No.250127

UNIVERZALNI KOTLI

- od 25.000 kcal/h naprej
- možnost kurjenja z oljem, s premogom ali plinom
- visoki izkoristki goriva
- vgrajena avtomatika za samodejno delovanje
- gorilniki
- zagotovljeni nadomestni deli in servis
- ugoden dinarski nakup

KOTLI Z DVOJNIM KURIŠČEM

- od 25.000 do 80.000 kcal/h
- možnost kurjenja s premogom, odpadki, oljem ali plinom
- visok izkoristek goriv
- samodejno delovanje

KOTLI ZA OLJE ALI PLIN

- od 200.000 do 3.000.000 kcal/h
- ugodne dimenzije
- visoki izkoristki
- za delovanje do 110° C
- za nizkotlačno paro do 0,5 atm
- kvalitetni gorilniki
- dinarski nakup

VARČNO OGREVANJE

TAM MARIBOR
OBRAT STUDENCI
62000 Maribor
Leningrajska 27

Sklonil se je k njenim ustom s prvim poljubom. Zardela je povesila oči. In se jo je poljubljaj, mehko in toplo.

Nad njima je v vejah skakljala ptica in ni zbežala. Reka je šumela za nasipom. Borovje je dišalo grenko.

Molče sta se vračala s smehljajočimi se lici, z roko v roki. Šele, ko so ju na cesti prehitelvali gruča ljudi, sta začudena spoznala, da nista sama na vsem božjem svetu. Zvonovi so zapeli znova.

V Sentjanžu so z oken brlele sveče, zvončki so cingljali, pevke so prepevale, bandeta so plapolala. Zupnik je stopal siv in sključen, šibki glas se mu je tresel. Ob njem je kaplan hodil vzravnane. Za nekom je stopal ob vniku Manfredu stari general von Liemen, za njima župan, orožnik, občinski tajnik, nadučitelj in poštarica.

Množica žen in starejših mož je nosila bridkost v očeh. Molila je v globokih vzdihih. Koliko je bilo že vdov in mater brez sinov med ženami, koliko nevest ob mrtvih meninih! In otrok, ki so bili izgubili očete! In posestva so zdaj že drugič na pomlad zaman čakala gospodarjev. Na severu in jugu pa so stali še živi možje in fantje, v smrti zroč, kako dolgo še?

Gospod je vstal, aleluja!

Kdaj vstane zares?

Bilo je zadnjega dne v aprilu, na večer pred nabori.

V študentovsko izbo je stopil visok Franc Malgaj, pra-porščak, v dolgem plašču, s črno oficirsko kapo nad velikimi, temnimi očmi. Domov je potokal na dopust. Za njim je vstopil Polde Veninšek, ki se je bil pripeljal semkaj k naboru.

»Hudo je«, resno dejal Malgaj. »Igvamo hazard za življenje, skrivamo se v luknje, bojimo se za glave, kolnemo in rešitve ni. Tolažiti se skušamo vsaj z mislijo, da zapiramo tujcu pot na slovensko zemljo. Vse lepo in plemenito je daleč za nami. Bojimo se, da nas pozverimo za vse življenje. Grozote gledamo, ne da bi trenili z očesom. Na slucaje gradimo vse. Ali še veste, kako je bilo z Jožetom Lipovškom?«

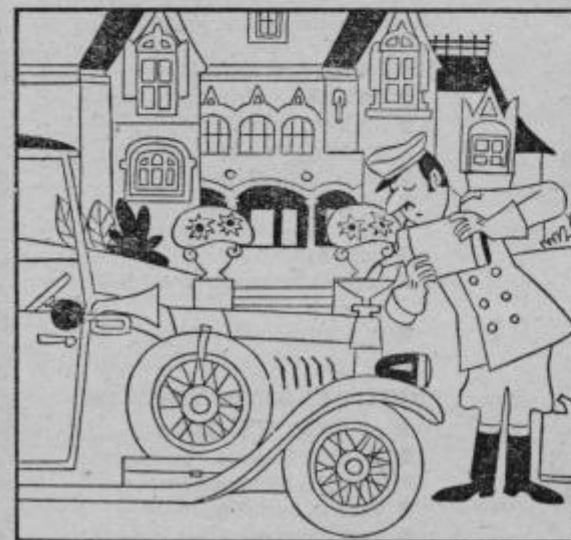
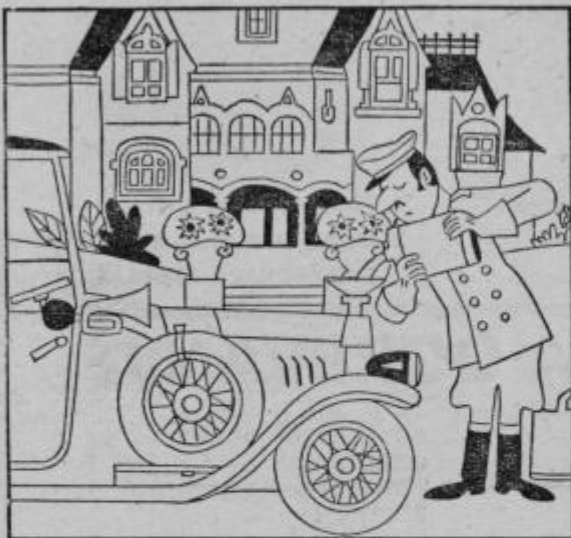
»Ne vemo. Kaj je z njim? Ze davno ni pisal.«

»Jože je mrtev.«

Molk. Okamenele oči. Marjanin krič iz solz:

»Jezus!«

ZA BISTRE OČI

Sličici se razlikujeta samo v dvajsetih podrobnostih. Boste našli vse?

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

SLIKOVNA KRIZANKA

Vodoravno: Koper, opoto, zadek, nalika, barvar, RTV, opanki, ars, rob, uc, ok, GL, spageti, Iowa, cep, analiza, rr, kad, me, krokodil, runo, aki, Aman, nav.

MALA KRIŽANKA

Vodoravno: 1. oskrbnik mlina, 7. vrsta jabolk, 8. geometrijski pojem, 9. ameriška kratica za »vse v redu«, 10. francoska modna revija, 12. grad ob Dravi, 14. kratica za Rdeči križ, 15. oreč iz germanske

mitologije, 18. izvoljenka kralja Matjaža, 20. breme, balast.

NAVPIČNO: 1. redke nebesni pojav, 2. tuje moško ime, 3. milanska nogometna enajsterica, 4. nikalni-

8	2	4	C	S	F

ca, 5. koralni otok, 6. mlinski žleb (množ.), 11. tropska travnata ravnina v Južni Ameriki, 12. obramba, 13. slonov čekanj, 16. upodobitev golega telesa, 17. egipčanski sončni bog (daljša oblika), 19. daljša pesnitev.

BREZ BESED

ALPINISTIČNI KOTIČEK

ALPINISTI SO ZBOROVALI

SREČANJE ŠTAJERCEV IN KOROŠCEV POD TOJZLOM

Tojzlov vrh nad Mariborom je bil v soboto zaseden do zadnjega kotička z alpinisti koroških in štajerskih AO. Načelniki odsekov Ravne, Crna, Prevalje, Slovenj Gradec, Maribor, Kozjak, Maribor TAM, Slovenska Bistrica, Saleški AO in Celje, so polagali obračun svojega dela, potarjali o težavah in načrtovali delo v bodoči sezoni. Vsi odseki so letos posvetili glavno skrb vzgoji mladih kadrov in se ubadali s težavami, značilnimi za športe, ki so pri TKS v posameznih občinah več ali manj odrinjeni na stranski tir. Pokazalo se je, da v večini občin (razen Velenja in Koroške) alpinizma niso uvrstili med vrhunski šport in mu režejo ne glede na doseženi uspeh tanko rezino kruha, ki slučajno ostane privilegirancem. S sredstvi, ki so jih imeli odseki na razpolago, je bilo z entuziazmom in visoko lastno udeležbo narejenega kljub temu veliko. Korošci so uspešno plezali v Prokletijah, Mariborčani pa se lahko pohvalijo z udeležbo svojega člana v odpravi na Makalu in z vzponom v Matterhornu. Po številu vzponov in s težkimi ponovitvami ter prvenstvenimi vzponi doma in na tujem so imeli največ uspeha Celjani, ki stojijo letos pri vrhu ne samo štajersko-koroške regi-

je, temveč slovenskega alpinizma nasploh. Financiranje pa tudi v Celju ni urejeno. Alpinizem selijo iz ene kategorije v drugo in je končno kljub vrhunskim uspehom obsedel med rekreacijo. Če se temu smejejo ljubljanski in zgornjesavski AO, je razumljivo, saj na tistem koncu s takim absurdim nima opravka. Puška seveda ne gre v koruzo, ker še zmeraj upamo, da se bo zzbistrilow v republiških in občinskih TKS in bo slejkoprej tudi v športu prevladovalo tisto, kar je najboljšega v naši družbi: pravično plačilo za storjeno delo in ne administrativne zapovedi »strokovnjakov in šablonska razdelitev po predalčkih. Končno, alpinizem ni figura na šahovnici.

☆ V torek se je začela kole darska in alpinistična zima. Najboljši že dobesedno čaka jo pod stenami »na štarte opremljeni z vsem za večdnevno bivakiranje. Štajerske Rinka, Križ, Ojstrica in Planjava so stene, ki v svojih najtežjih smereh že nekaj let in celo desetletij odbijajo vse poskuse naših in tujih plezalcev.

☆ Prejšnji teden sta celjska alpinista Knez Prancec in Zupan Jože preplezala v dveh dneh novo smer v Mali glavi Paklenice. Smer je najtežja v tem gorstvu in jo poleg normalnih težav in pasti »olepšuje« še 30 m previsa najvišje stopnje. Na sliki: Prvi zimski sprehod med ledene rože. CIC

STRAŠILO

Domov se je vrnila pozno zvečer. Bila je pri sorodnikih, kjer so praznovali konec leta.

Ker je čez dan, ko je bila odsotna, pritisnil hud mraz, je takoj zakurila v štedilniku. V podstrešni sobici je bilo preveč mraza, da bi lahko vzdržala brez toplote iz peči.

Bila je sama in ta večer je to samoto težko prenašala. Komaj je zadrževala solze.

Sobica se je hitro se-

grela, ona pa je s knjigo v roki legla v posteljo. Hotela je pozabiti na vse. In vendar se ji je vrnil težak spomin, ko je pred dobrim letom ostala sama. Mož ji je umrl. Imela je občutek, da bo zdaj zdaj vstopil.

Naenkrat je počilo pri vratih, kot bi ustrelil iz puške. Srce ji je pričelo hitreje biti. Znova je vzela knjigo in skušala brati naprej. Spet pok. Zdaj na drugi strani. In potem še

tretji, četrti. Vsakokrat s krajšimi presledki. Ze je mislila, da je to strah. Odejo si je potegnila čez glavo in komaj dihala.

In spet tresk. Zdaj čisto blizu. Kapljice vode so jo poskropile po obrazu. Tedaj se ji je posvetilo. Na steni je imela obešene majhne vazice z visečim zelenjem. Čez dan je voda v njih zmrznila, zdaj pa se je led zaradi toplote začel hitro tajati. In zato tisti poki. Odtod tisto strašilo.

»Ti hudič ti, zdaj šele vem, kaj je to. Pa sem že mislila, da me je prišel stari strašit.«

BARBARA

Stasa Gorenšek

VEČERNE KOMBINACIJE

Razen svečanih dolgih večernih oblek so zelo priljubljene tudi večerne kombinacije dolgih kril in elegantnih bluz. Priljubljene in še vedno dovolj moderne. Še več — v novi večerni sezoni imamo pri takšnih kombinacijah še veliko več možnosti izbire in dopolnjevanja.

Pri dolgih krilih lahko izbiramo med vedno aktualnimi nekoliko na ven krojenimi krili, med ravnimi ožjimi krili z razporkom, ki pa bo prav tako še dovolj modno in pa seveda med največjo letošnjo novostjo — elegantnim dolgim plisiranim krilom, v katerem boste najbolj aktualni.

Dolga večerna krila so dopolnjena z nežnimi bluzami, najlepše s svilenimi v chanel stilu. Ob tako izbrani kombinaciji bo potreben le še droben dodatek, morda lep cvet ali ogrlica.

Gradbeno industrijsko podjetje »INGRAD«
Celje — n. sol. o.

objavlja za svoj TOZD »Proizvodni obrat b. o. prosto delovno mesto

ČUVAJA na obratu Gomilsko

Za to delovno mesto želimo pridobiti sodelavca, ki — je telesno in duševno zdrav ter sposoben za opravljanje čuvajske službe v dnevnem kot tudi v nočnem času — je moralno neoporečen — ima stalno prebivališče v okolici Gomilskega

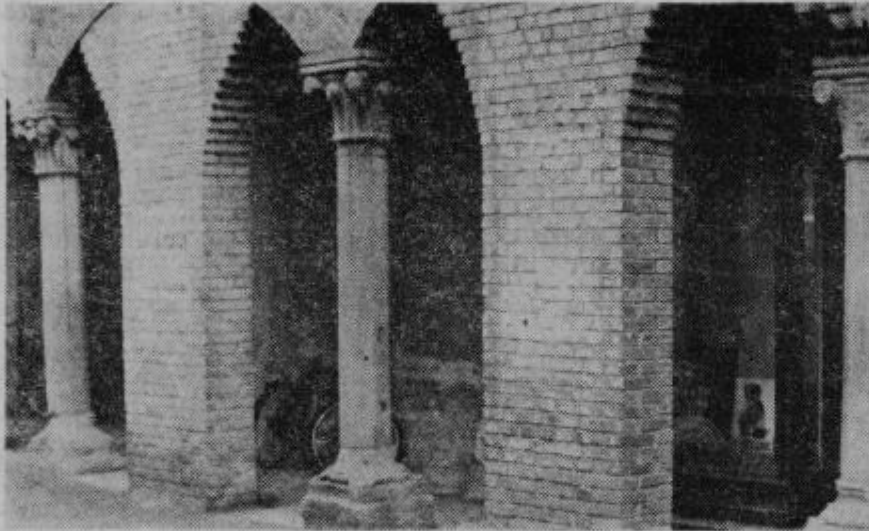
Za objavljeno delovno mesto je poskusno delo, ki bo dva meseca.

Prijave sprejema kadrovska pravna služba GIP »Ingrad« Celje, Ljubljanska cesta 16 do zasedbe delovnega mesta.

RAZGLEDOVANJE PO BENEČIJI (3)

ČEDAD IN OSEDLANA KRAVA

Pred mestno hišo, čedadskim magistratom, stoji spomenik. Tudi ta je iz Mussolinijeve dobe. Predstavlja velikega »konduktorja« Cezarja. Mussolini, ki je sanjal o novem rimskem imperiju približno enakih razsežnosti, je v Čedad postavil vojskovodjo v značilnem krilcu, v opankah s pasom čez golenice, v kratkem prsnem oklepu in razoglavega. Ker je z Matajurja nevarno bilo in je dež razmakal Čedad, je bil pogled na velikega vzornika gromovniškega duceja, klavrn. Moker je stal na svojem podstavku in za njim s podpornimi zidovi podprti oboki mestne hiše.

Takole so podprli stare znamenite hiše

Pa tudi sicer sodi Cezar v Čedad tako kot sedlo na kravo. Po takšni logiki, češ, ta kraj je bil rimski, bi lahko naredili Cezarjev nekaj ducatov na tekočem traku in jih ponudili mnogim evropskim mestom, na primer Dunaju, Bonnu, Parizu, celo Londonu, Madridu. Po vsej severni Afriki bi jih razpostavili kot mejnike nekdanjega imperija.

Toda Čedad pod Matajurjem res ni več pretežno slovenski, zahvaljujoč raznarodovalni politiki, v vseh dobah, zlasti v letih od prve svetovne vojne sem. Večina Stajercev, ki smo le precej oddaljeni od naše zahodne meje, ne česa ne ve. Pri nas mislimo, da je onstran Soče kot onstran Karavank, kjer kar ni Slovenec, je Avstrijec nemške narodnosti. Toda onstran Soče ni tako. Tam niso vsi, ki se ne štejejo med Slovence, Italijani. Tam so tudi Furlani, ki se imajo za naslednike Langobarđov. Svoj vpliv na to območje je imel tudi Oglejski patriarhat, prav tako tudi Beneška država. Furlani in Slovenci se torej imajo za prave staro-

selce, vse drugo nosi, hotel ali ne, vzdevek priseljence, Lah. Italijanske priseljence, največ jih je prišlo s fašizmom, gledajo postrani Furlani in Slovenci, le da so Slovenci manj zaželeni v politiki kot Furlani, kajti za sabo imajo matični narod, Furlani pa so neke vrste etični otok. Furlani, kot Slovenci, v Benečiji in Furlaniji nimajo z zakoni zagotovljenih šol v svojem jeziku, nimajo dvojezičnih napisov, jih je pa več v upravnih službah, več v voljenih organih. Bitka za avtonomijo Juljske krajine, Benečije in Furlanije je torej skupen boj Slovencev in Furlanov.

To so razlogi, na osnovi katerih je bronasti Cezar v Čedadu prišlek kot ostali Lah. Stoji pa tam v oporo tistim ljudem, ki so prišli v te kraje izključno z nalogo — italianizirati to mejno deželo.

In Slovenci? Nekateri se nimajo niti natanko za Slovence. Smo že slišali vmes, da se štejejo za Benečane, ki

govorijo slovenski dialekt. To je malce nenavadna formulacija, toda obstoja. Posamezni deli Slovenske Benečije imajo izrazita narečja, močno oddaljena od slovenskega knjižnega jezika. Časnik Novi Matajur na svojih straneh prinaša novice iz teh krajev v originalnem narečju. Nekaj starega je v teh benečanskih narečjih. Tako

**Z besedo
Jure Krašovec
in sliki
Drago Medved**

je tisti, ki je »asturu smarta pravzaprav »umarus«. Naši stari molitveniki tudi pišejo še o »britiki smerti, o ljudeh ki so umerili« itd. Ta narečja, sicer revnim besednim zakladom, dokazujejo, da so Slovenci v teh krajih že stoletja in stoletja, da njih materinščina izvira iz kamnitih kraških izb in ne iz učeniških institucij kakšne potujočevske akcije s slovenske strani. Tako Avstrijci kot Italijani bi radi zasukali resnico za cel krog s trditvijo, da smo

»slovenizirali« njihove ljudi.

In nič ne pomaga. Lahko se tako latinijo naše priimke, kot je učiteljica Marija Crisetic v resnici Marija Križetič, kot so Floreanci po naše Florjančiči, Tomasetigi Tomasetiči.

Res, Slovenci v Benečiji nimajo veliko odborniških sedežev v občinskih in pokrajinski upravi. So pa močno zasidrani v turizmu, zlasti v gostinstvu, obrti. Več kot polovica jih je na tujem, v Belgiji, v Švici in tam so tudi najmočnejša društva. Iz emigracije veje najmočnejši vetrič osveščanja beneških Slovencev in pod njihovim vplivom se krepijo društva doma od Gradeža do Režije.

Kjerkoli se po Benečiji ozrete v restavracijo ali boljše gostilno, povsod ponujajo specialiteto — gubanzo. Se vam kaj svetlika? Ravno na nasprotnem koncu slovenskega prostora je tudi specialiteta, ki ji rečejo... Kako? Gibanica!

Najznačilnejša beneška slika...

BERMUDSKI TRIKOTNIK

Zlo prihaja iz oceanskih globin?

Znani »bermudski trikotnik« — izšla je tudi knjiga — je povzročil dosti ugibanj ter bolj ali manj verjetnih teorij o tem, kaj se v resnici dogaja. Ena zadnjih je mnenje sovjetskega znanstvenika dr. A. I. Jelkina, ki poskuša odkriti skrivnost na svojstven način, z njegovo predpostavko pa se ne strinjajo njegovi sodelavci.

Dr. Jelkin pojasnjuje skrivnostna dogajanja v trikotniku med Bermudi, Portoricom in Florido (izginjajo ladje, rušijo se avioni itd.) z vplivom takoimenovane sončne in mesečeve plime.

Sovjetski znanstvenik je proučeval podobne pojave tudi v trikotniku med Japonsko, Filipini in otokom Guam. Zaključil je, da se katastrofe časovno pokrivajo z nastopom »mladega meseca«, torej s trenutkom, ko se naravni zemeljski satelit nahaja najbliže našemu planetu.

Ko se Zemlja, Mesec in Sonce nahajajo v določenem medsebojnem položaju, lahko pride na dnu oceana do premikanja ionizirane magme, trdi dr. Jelkin. Takšni premiki pa »vržejo iz stroja« navadne in žirokompase, ure, električne in elektronske naprave na ladjah in letalih, kar pa je seveda vzrok nesreč.

Ce bi bila takšna hipoteza pravilna, bi lahko imela tudi praktičen pomen, saj bi lahko te skrivnostne trikotnike obšli. Pomorski in zračni promet, ki je prav tu zelo živahen, bi se torej preusmeril drugam.

Drugačno pa je sporočilo z ladje »Akademik Kurčatov«, na kateri so sovjetski oceanologi večkrat raziskovali Bermudski trikotnik. Pravijo, da zgodbe o skrivnostnem trikotniku niso podkrepjene s preverjenimi dejstvi in zato znanstveniki nimajo vzroka ukvarjati se s stvarjo, ki »počiva« le na zgodbicah. Vse naprave na laji so delovale namreč povsem normalno, odstotek ponesrečnih avionov v tem delu pa ni višji kot drugje, kot pravi statistika.

»Skrivnost Bermudskega trikotnika« bo torej še polnila časopisne stolpce. (Po Tanjugu).

PTIČJE PETJE

Razstava ptic v Rdeči dvorani v Velenju privablja veliko število obiskovalcev in občudovalcev. Med njimi je zlasti veliko mladine iz šol. Ob teh obiskih pa so in bodo delavec iz društva za varstvo ptic govorili mladim o zaščiti ptic v zimskem času, o postavljanju krmilnic in drugem.

Ob letošnjem podeljevanju priznanj za najbolj urejene razstavne prostore in izvirnost, so v Velenju prejeli posebno priznanje tudi člani društva za vzrejo in varstvo zunanjih ptic. Priznanje je sprejel neumorni društveni predsednik Jože Volk.

LOJZE OJSTERSEK